

**ПРВА ДЕТСКА АМБАСАДА ВО СВЕТОТ МЕЃАШИ,
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Коста Новаковиќ 22а, Скопје

Тел: (02) 2465 316; Тел/Факс: (02) 2463 900

info@childrensembassy.org.mk; www.childrensembassy.org.mk

ЗАВРШЕН ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2009 ГОДИНА

РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ

Скопје, февруари 2010 година

СОДРЖИНА

- **МИСИЈА**
- **0800 1 2222-БЕСПЛАТЕН СОС ТЕЛЕФОН ЗА ДЕЦА И МЛАДИ**
- **НАЦИОНАЛНА СОС ЛИНИЈА ЗА ДЕЦА И МЛАДИ ЖРТВИ НА СЕКСУАЛНА ЗЛОУПОТРЕБА И ПЕДОФИЛИЈА**
- **БЕСПЛАТНА ПРАВНА СЛУЖБА ПРИ ПДАС- МЕЃАШИ**
- **ДЕТСКИ РАБОТИЛНИЦИ**
- **БОРБА ПРОТИВ ПЕДОФИЛИЈА**
- **ТРЕНИНЗИ ЗА НОВИНАРИ ЗА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО СО АКЦЕНТ НА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА ОД СЕКСУАЛНА ЗЛОУПОТРЕБА И ПЕДОФИЛИЈА**
- **ГЛОБАЛНА НЕДЕЛА НА АКЦИЈА 2009**
- **ДНЕВЕН ЦЕНТАР ЗА ДЕЦА НА УЛИЦА**
- **КАМПАЊА ЗА ОДГОВОРНО РОДИТЕЛСТВО**
- **ДЕТСТВО БЕЗ ЗЛОУПОТРЕБА- ЗА ПОДОБАР СИСТЕМ НА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА ВО ИСТОЧНА ЕВРОПА**
- **ГРАЃАНСКА ПЛАТФОРМА НА МАКЕДОНИЈА**
- **ОСНОВАН СОЈУЗОТ - МАКЕДОНИЈА БЕЗ ДИСКРИМИНАЦИЈА**
- **УЧЕСТВА НА СЕМИНАРИ, ТРЕНИНЗИ, КОНФЕРЕНЦИ, НАГРАДИ**
- **ГРАДЕЊЕ КУЛТУРА НА ДЕТСКО УЧЕСТВО**
- **АЛТЕРНАТИВНИ ИЗВЕШТАИ НА НЕВЛАДИНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ КОН ДРЖАВНИТЕ ИЗВЕШТАИ ЗА СОСТОЈБАТА СО ПРАВАТА НА ДЕТЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**
- **ПЕРЦЕПЦИЈА НА ДЕЦАТА ЗА НИВНИТЕ ПРАВА, ДИСКРИМИНАЦИЈАТА И НАСИЛСТВОТО ВРЗ ДЕЦАТА**
- **НОВОСТИ, ПОСЕТИ**
- **ПАРТНЕРСТВА, ДОНАЦИИ, СПОНЗОРСТВА**
- **ЧЛЕНСТВА**
- **СОРАБОТКА НА ПДАС- МЕЃАШИ СО ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ**

МИСИЈА

Првата детска амбасада во светот-Меѓаши е невладина организација чија цел е заштита на децата и нивните права и зајакнување на НВО движењето за правата на детето во Република Македонија. Амбасадата се залага за почитување на детската личност преку заштита на нивните права, застапување на најдобрите интереси и збогатување на животот со содржини кои детството го прават сигурно и творечко. Амбасадата ги поврзува децата од различни меридијани и го збогатува животот на децата со содржини кои детството го прават среќно, творечко и радосно.

0800 1 2222-БЕСПЛАТЕН СОС ТЕЛЕФОН ЗА ДЕЦА И МЛАДИ

СОС телефонот за деца и млади 0800 1 2222 при Првата детска амбасада во светот Меѓаши во 2009та година направи 16 години од неговото постоење. Во текот на тие 16 години, до денес регистрирани се **17 784 пријави** на различни видови проблеми со кои децата секојдневно се соочуваат.

Во текот на 2009та година беа регистрирани вкупно **377 пријави**. Повиците беа во многу поголем број веројатно над 1000 (нив оваа година не ги бележевме). Како најчесто употребуван начин за стапување во контакт со нас се покажа СОС телефонот за деца и млади 0800 1 2222 (бесплатна линија), на кој имаше **223 пријави**, а на второ место се директните посети од граѓаните во просториите на СОС службата за директна помош при Првата детска амбасада во светот Меѓаши, односно **118 директни посети**. За секоја од овие пријави во просек беа остварени по три до четири контакти (телефонски и со посети) што значи беа остварени околу **700 телефонски разговори** и околу **400 директни средба**.

Пријавата на проблемите со кои се соочуваат децата и оваа година во најголем процент 353 (93,6%) беше извршена од страна на возрасните за разлика од само 24те (6,4%) пријави од деца, 61,3%, беа дојавувачи од женски пол, а дојавувите од машкиот пол се застапени со 34%.

Вид на проблем	Злоупотреба и насилство (физичко, психичко и сексуално)	Семејни односи (старателства, посвојување, комуникација)	Училишни проблеми	Социјална помош

2007	13,43%	24,62%	7,08%	7,46%
2008	39,19%	34,17%	5,53%	2,01%
2009	48,28%	18,3%	4,24%	6,63%
разлика 2008/09	зголемување 9,09%	намалување 15,87%	намалување 1,29%	зголемување 4,62%

Табела бр.1 Процентуална застапеност на пријави во последните три години

СЕМЕЈСТВО

Најголемиот број на пријави се однесуваат токму на проблеми во семејството каде се нарушени семејните односи и релации. Децата се сведоци на нарушената комуникација помеѓу родителите, меѓусебна нетолеранција, сведоци се на многу конфликтни ситуации и изложени се на агресија, токму во семејството. Од 377 пријави на случаи во 2009та година загрижувачко е тоа што 91 пријава се однесуваше за насилство во семејството, од кои повеќе од половината се однесуваат на насилството со употреба на физичка сила. Можеше да се забележи дека овие пријави не беа направени од страна на жртвите, туку од возрасни лица блиски на семејстата, сведоци на агресијата на која се изложени децата. Од страна на СОС операторите постојано беше апелирано да се охрабрат жртвите да проговорат за насилството на кое се изложени. Како агресор најчесто беше посочен таткото кога директна жртва е мајката, а децата се сведоци, но во случаите кога децата се директни жртви на семејно насилство, агресорот е мајката. Како причина поради која овие случаи остануваат непријавени е стравот да не ескалира ситуацијата и недовербата во институциите кои се надлежни да пружат заштита и психо-социјална поддршка на жртвите.

СЕКСУАЛНА ЗЛОУПТРЕБА

Податоците покажуваат дека се поприсутна е и пријавата на сексуална злоупотреба врз децата. Загрижувачко е тоа што половината од пријавените случаи беа случаи на родосквернавање.

РАЗВОДИ

На второ место со 52 дојави се наоѓаат проблеми поврзани со разводи, доделување на старателства и одредување на решенија за видување. Тука повторно доаѓа до израз постоењето на семејната дисфункционалност и недостатокот на комуникација во семејствата каде што врските се попречени.

ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИ УСТАНОВИ

Граѓаните загрижени не контактираа и за проблеми со непедагошкиот однос кон децата од страна на наставниците/воспитувачите во воспитно-образовните установи. Психичкото насилство на релација наставник-ученик беше најчесто пријавувано.

ПРИЈАВИ ОД ДЕЦА

Значајно е да се истакне дека од страна на децата најчесто бевме контактирани за проблеми во комуникацијата со врсниците и со родителите. Седум од овие пријави беа од тинејџери кои во овој развоен период не се чувствуваат разбрани од страна на родителите и често пати наидуваат на конфликтни ситуации со нив. Водени од желбата да бидат прифатени, разбрано од возрасните и да се почувствуваат сигурно, често пати (особено девојчињата) влегуваат во “љубовни” врски со возрасни лица. Пријавени беа 10 случаи на “љубовна”врска малолетник-возрасен. Останатите обраќања од децата беа за добивање на информации во врска со нивните права.

КАТЕГОРИИ НА ПРОБЛЕМИ ВО 2009	Вкупно	%
Насилство во семејството	91	24,14
физичко насилство	54	14,32
психичко	12	3,18
запоставување/негрижа	25	6,63
Насилство во воспитно-образовни установи	38	10,08
физичко насилство наставник-ученик	6	1,59
физичко насилство ученик-ученик	6	1,59
психичко насилство наставник-ученик	16	4,24
психичко насилство ученик-ученик	6	1,59
насилство во овие установи од родител-дете	4	1,06
Насилство и злоупотреба на деца надвор (улица)	14	3,71
Институционална злоупотреба и негрижа	13	3,45
Сексуална злоупотреба/педофилија	20	5,31
од родител (роднина)	10	2,65
од близок (познаник)	1	0,27
од непознат	9	2,39

Проблеми со разводи, старателства, видување...	52	13,79
Проблеми со посета на училиште, оценување и учење	12	3,18
Проблеми во комуникацијата	17	4,51
помеѓу врсници во семејството (родители-деца и помеѓу родители)	4	1,06
	13	3,45
“Љубовни“ врски на малолетник-возрасен	10	2,65
Подведување на проституција (на деца)	3	0,80
Просење	3	0,80
Проблеми со злоупотреба на наркотици	4	1,06
Здравствени проблеми	12	3,18
Обраќања за социјална помош	20	5,31
Помош на семејства и деца без дом	5	1,33
Посредување за вадење документи на деца	5	1,33
Информации за посвојување на деца	5	1,33
Информации за детските права	4	1,06
Информации за детски работилници во Меѓаши	4	1,06
Останато	45	11,94

Табела бр. 2 Распределба на пријавените случаи според категорија на проблемот

СОС телефонот за деца и млади 0800 1 2222 полека низ годините ја стекнуваше довербата кај граѓаните кои оваа служба ја препознаваат како средство кое им овозможува психо-социјална помош и поддршка за проблемите со кои се соочуваат. Во контекст на тоа треба да споменеме дека во текот на 2009та година ваквата помош и поддршка беше понудена во 1100те остварени советодавни разговори на СОС телефонот и оние во просториите на Амбасадата.

Услугите на СОС службата оваа година беа овозможени од страна на 15 волонтери и ентузијастички од различни професии. Психолози, социјални работници, педагози, семејни советници, правници безрезервно го понудија своето знаење и искуство во заедничкото креирање на подобар свет за децата.

ГЕНЕРАЛНИ ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Од добиените резултати може да се забележи дека децата жртви на насилство и злоупотреба истото многу ретко го пријавуваат. Најчесто како причина за тоа се заканите и заплашувањата кои ги добиваат од страна на агресорот, но исто така и недовербата која што ја имаат во надлежните институции кои треба да им обезбедат заштита и сигурност. Многу често упатените апели за помош од страна на децата не се сватени сериозно од надлежните институции за обезбедување на неопходната заштита.

За да оствари хармоничен развој на личноста, детето треба да расте во позитивна семејна средина, исполнета со среќа, љубов и разбирање. Семејството како основна клетка на општеството е она кое треба да му ја овозможи на детето основната заштита и безбедност. За жал резултатите од досегашната работа на СОС службата покажуваат дека всушност децата се незащитени и постојано изложени на насилство и злоупотреба од страна на возрасните.

Детето е потребно да биде сигурно дека му се верува, потребно е да се почувствува дека е прифатено и разбрано. Неопходно е детето да научи полесно да ги препознава сопствените чувства и да се охрабри да зборува за нив. Да се работи на подигнување на детската самодоверба со што полесно ќе можат критички да ги согледаат ситуациите.

Кога насилството се случува во семејството потребно е итно реагирање и отстранување на насилникот и освен санкциони мерки неопходна е и ресоцијализација. Обезбедување на итна и континуирана психо-социјална помош и поддршка на жртвите. Со враќањето на довербата во институционалната помош директно ќе се охрабрат и жртвите да го пријават насилството.

Генерално во нашето општество постои потреба од дополнителна обука на наставниот, здравствениот, социјалниот и останатиот кадар кој работи со деца, со цел подигање на свесноста од сериозноста на последиците по детскиот развој од несоодветно и непрофесионалното извршување на дејноста која што ја обавуваат.

Со цел намалување и превенција на агресијата и насилството потребна е сензибилизација на родителите (возрасните) и децата за начините на меѓусебна комуникација, стекнување на вештини за ненасилно решавање на конфликти, развивање на вештини за меѓусебна толеранција, емпатичност и воведување на мировно образование во училиштата.

Препораки до државата да направи измени во Кривичниот законик за зголемување на казните за прекршителите на детските права и преземање на сите потребни мерки за да се обезбеди заштита на детето од сите облици на злоупотреба и запоставување.

Национална СОС линија за деца и млади жртви на сексуална злоупотреба и педофилија

Во рамките на предвидените активности на Акциониот план за превенција и справување со сексуална злоупотреба на деца и педофилија 2009-2012, донесен на 30та седница на Владата на Република Македонија на 18.11.2008, Првата детска амбасада Меѓаши на 07.07.2009 го доби решението за реализирање на проект отварање на национална СОС линија за деца и млади жртви на сексуална злоупотреба и педофилија.

Целта на проектот е да се даде придонес во надминувањето на проблемите поврзани со насилство на децата во Македонија со обезбедување на телефонска линија за помош и поддршка на децата жртви на сексуална злоупотреба и педофилија, преку:

- Пружање на помош и поддршка на сексуално злоупотребените деца како и на нивните родители и старатели;
- Едуцирање стручни лица и волонтери со цел обезбедување на ефикасна помош на децата и нивните најблиски;
- Соработка со владините и невладините организации/институции, Центрите за Социјална работа, училиштата и сл. за да се осигура подобра координација и превенција;
- Информирање на јавноста за проблемите на сексуално злоупотребените деца за да се подигне јавната свест за проблемот;
- Подобрување на информираноста на децата, родителите, институциите за оваа појава и на тој начин да се влијае на превенцијата од оваа негативна појава.

Националната СОС линија ќе биде наменета за сите деца и млади, како и сите други граѓани кои се директно или индиректно засегнати со оваа проблематика на национално ниво.

Целната група како директни корисници ја сочинуваат деца со родител/старател жртви на семејно и други видови насилство, деца (без или со еден родител) кои потекнуваат од дисфункционални семејства каде е присутно насилство, постојана злоупотреба и болест, деца и родители жртви на непогоди.

За започнување со реализација на предвидените активности од проектот од месец Јули 2009, беше именуван Координатор на националната СОС линија, а тоа е Ангелина Чалакоска која од 2008 беше активна волонтерка на веќе постоечката СОС линија.

Регрутирање на волонтери: Лица кои подолго време волонтираат на веќе постоечката СОС линија и е планирано да бидат вклучени во работата на Националната СОС линија се Роза Василевска, Елизабета Атанасова, Јагода Насковска како СОС оператори и советници, Катерина

Конеска правни совети за бесплатната правна служба, Татјана Јаневска дел од тимот на Меѓаши и нови волонтери вклучени во работата се Наде Мисоска и Сабина Ќосовиќ.

Беше доставено писмено барање на ден 16.07.2009 до Македонски Телеком за добивање на бесплатна 4 цифрена СОС телефонска линија за пријава на сексуална злоупотреба на деца и педофилија.

Подготвен е и Водич за заштита на децата од сексуална злоупотреба и педофилија во тек е изготвување на дизајнот и изгледот на водичот. Водичот го изготви г-ѓа Гордана Пирковска Змијанац - Програм менаџерка и основачка, а рецензијата ја изврши Антони Новотни, Невропсихијатар.

Јагода Насковска беше ангажирана од 01.10.2009 до 20.12.2009 како ко-координатор на проектот Национална СОС линија за деца и млади жртви на сексуална злоупотреба и педофилија.

На 16.10.2009 беше организиран состанок со волонтерите кои се вклучени во работата на Националната СОС линија за деца и млади жртви на сексуална злоупотреба и педофилија. На состанокот волонтерите беа запознаени со целите, потребите и начинот на функционирање на оваа линија. Беше договорен начинот на евидентирање на извршените разговори и пријавените случаи, односно за подготовката на дата база на податоците.

Волонтери, искусни СОС оператори:

- Роза Василевска-одделенски наставник и семеен советник;
- Елизабета Атанасова-правник и семеен советник;
- Наде Мисоска-апсолвент на психологија;

Волонтери ангажирани во оперативниот дел од работата на СОС службата:

- Сабина Ќосовиќ – студент на Економски Факултет
- Вера Стојановска – Дипл. Економист;
- Надица Антиќ Дипл. Проф. по Историја;

Нови волонтери кои започнаа во месец Октомври:

- Ивана Иванова – Дипл. Педагог
- Билјана Златева на постдипломски студии за Интернационални Миграциски и Етнички релации, на задолжителна пракса од Шведска

Издвојуваме дел од случаите каде беше пријавена сексуална злоупотреба и педофилија во кои имаме реагирано:

Случај 1. На 13.08.2009 добивме повик од г-ѓа А. која се обрати најпрво да не праша дали можеби на телефонот се јавило девојчето С. кое е пријавено во полиција за исчезнато. С. има 24 год. и е со ментална ретардација. Таа е повеќе годишна членка на Детската амбасада. Истиот ден после првиот разговор повторно се јави истата г-ѓа да ни каже дека

девојчето е најдено и дека сите се моментално под стрес затоа што од првичниот увид постојат сомнежи дека девојчето било сексуално злоупотребувано. Следниот ден на 14.08.2009 се јави и мајката М. која ни се заблагодари за поддршката и сакаше да праша за совет околу судската постапка и процесот на вештачење. Од разговорот дознавме дека С. има добиено соодветна медицинска грижа и помош, извршено е вештачење, по сторителите се трага.

Случај 2. На веќе постоечкиот СОС телефон 0800 1 2222 анонимен јавувач се јави во врска со случајот на полов напад од возрастено лице врз две малолетни девојчиња. Јавувачот беше загрижен зошто напаѓачот бил сеуште на слобода и не замоли да добиеме повеќе информации. По нашето писмено обраќање до Полициската станица во Ѓорче Петров со барање за добивање информации по овој случај на кое добивме одговор на 29.09.2009 дека во целиот случај земале учество и претставници од МЦСР – Скопје и дека против сторителот е поднесена кривична пријава и дека истата е доставена до ОЈО-Скопје.

Случај 3. По дојавата на 03.09.2009 од новинарката Јулијана Кимовска од Нетпрес за сведоштвото што детето жртва на семејно насилство го соопшти пред јавноста, се обравивме со барање до Советот за радиодифузија на Македонија. Освен реакцијата до Советот за радиодифузија Детската амбасада се обрати и до Народниот правобранител. Од одговорот од Советот за радиодифузија добиен на 23.09.2009 дознаваме дека е донесена одлука да се покрене прекршочна пријава против Трговското радиодифузно друштво "ТВ Сител" ДООЕЛ Скопје.

Случај 4. На 16.09.2009 од Народниот правобранител добивме известување по наша претставка пратена на 09.07.2009 за љубовна врска помеѓу 14 год. девојче од Крива Паланка и 40 годишно возрастено машко лице. Од известувањето дознаваме дека ЦСР во Крива Паланка е известен за случајот и дека преземал мерки за испитување и во таа насока разговарано е со детето, мајката и возрастното лице за кое постои сомнеж дека е во љубовна врска со девојчето. Во прилог ги доставуваме и дописите.

Случај 5: На ден 02.10.2009 година на бесплатниот СОС телефон за деца и малди 0800 1 22 22 се јави г-динот Ј.Д. од Македонски брод пријави случај за исчезнување на неговата 16 год. ќерка М.Д. од дворот на средното училиште цв.Наум Охридски во 14 часот на ден 01.10.2009 год. Случајот е пријавен во полициската станица за што е издаден и налог. Родителите дознале дека нивната ќерка е кај 30год. Д.Ц. од с. Брест. Во два наврати тој телефонски им се заканувал. Исто така г-динот Ј.Д. не информираше дека досега еднаш бил осуден за киднапирање на малолетната М.Д. но истиот бил пуштен условно на слобода. Реагирано е до Полициската станица во Македонски Брод и побарано е писмено да не известат за преземените активности и мерки за заштита на малолетната М.Д. но од таму немаме добиено сеуште одговор. На

30.10.2009 повторно се јави таткото Ј.Д. загрижен затоа што полицијата не преземала никакви мерки на 02.10.2009 освен разговор со ќерката и 30год. Д.Ц. по кој тие ја земале ќерката дома. Тој на последниот разговор на 30ти овој месец не извести дека девојчето повторно "избегало" пред два дена и дека кога ја известиле полицијата од таму добиле одговор дека немаат надлежност според закон да преземат нешто бидејќи девојчето имало 16 год. Од Меѓаши се спрема за овој случај да го извести и Народниот Правобранител.

Случај 6: На ден 08.10.2009 година на бесплатниот СОС телефон за деца и малди 0800 1 22 22 се јави анонимна јавувачка од населба Хром кој пријави злоставување на малолетно лице од страна на нејзината мајка. Се работи за 10 год. девојче која е злоставувана од страна на нејзината мајка С.С. Според кажувањето на јавувачот мајката С.С. е многу опасна жена која ја искорисува својата ќерка за "за валкани работи". Таа од страна на нејзината мајка била и физички малтретирана, неколку пати претекувана (престојувала и во болница), бркана од дома и оставана гладна. Мајката според јавувачката е со неморлно однесување која имала љубовници "најчесто добро ситуирани Албанци". Мајката практикувала својата ќерка да ја слика во преградките на своите љубовници кои слики ги користела за уцена и изнудување при од нив. Исто така таа ја терала својата ќерка да снима клипови кои јавувачот ги има видено и случајот веќе го има пријавено во Полициската станица. По оваа дојава реагирано е писмено до ЦСР во Скопје и до Полициска станица Хром за добивање на повеќе информации по овој случај доколку е веќе пријавен кај нив како што бевме известени од јавувачот. Од полициската станица во Хром телефонски добивме известување дека не се запознаени со овој случај и дека ќе покренат постапка.

Случај 7: На 19.10.2009 доставено е писмено барање до ОЈО од Скопје за добивање на детални информации за случајот кога седумдесет годишниот педофил на 30.08.2009 сексуално злоупотребил две малолетни девојчиња на девет и на десетгодишна возраст, кои со бабата се одморале во скопскиот рекреативен центар „Сарај“. Од одговорот од Полициската станица дознавме дека за случајот е поднесена кривична пријава која е доставено до ОЈО – Скопје.

На 13.11.2009 год. во хотел "Водно" - Скопје во рамките на проектот Детство без насилство беше одржан еднодневен тренинг на тема "Одговорно родителство" од страна на Клиничкиот психолог Станислав Петковски. Учесници на тренингот беа професионалци, претставници од различни институции кои директно се вклучени во системот за детска заштита во Македонија (претставници од скоро сите домашни институции во републикава).

Учесниците имаа можност да се здобијат со знаење за различните аспекти на родителствувањето и улогата на родителот:

- Од потребата и значајноста од ефикасно родителство; Значајноста на првата година од детскиот развој, со посебен акцент на психолошкиот развој, улогата на таткото и примарна симбиоза со мајката;
- Навремено (рано) препознавање на проблемите во родителството; основни информации за системско семејната терапија и поимите: семејни циклуси, его-состојби (различни типови на комуникација со деца), основни комуникациски термини кои позитивно или негативно влијаат врз детето.
- Различни пристапи во родителствувањето, видови на негативни родители.
- Пристап за развој на родителските капацитети
- Животни позиции кои водат кон насилство или емпатија;
- На овој тренинг активно учесто земаа вработени и волонтери од СОС линијата за деца и млади при Првата детска амбасада во светот Меѓаши:
 - Наде Мисоска-апсолвент на психологија;
 - Ивана Иванова – Дипл. Педагог
 - Билјана Златева на постдипломски студии за Интернационални Миграциски и Етнички релации, на задолжителна пракса од Шведска
 - Јана Гроздановска – Дипл. Психолог
 - Светлана Мулкин – Дипл. Педагог
 - Ангелина Чалакоска – Дипл. Психолог

Акцентот беше ставен на учество на новите волонтери со цел да се стекнат со основни начини за комуникација (со деца и возрасни).

БЕСПЛАТНА ПРАВНА СЛУЖБА ПРИ ПДАС- МЕЃАШИ

Во текот на изминатите години Детската Амбасада Меѓаши константно развиваше и остваруваше различни активности за промовирање на детските права. Овие активности беа вршени со издавање принтани материјали, информирање во медиуми, застапување и лобирање и креирање и промовирање кампањи. Главната цел на информирањето за детските права е да се зголеми јавната свест на граѓаните за потребата на што поголема заштита на правата на децата и младите во Република Македонија.

Во периодот од 01.01.2009 до 31.12.2009 бесплатната правна служба имаше низа случаи од кои дел беа проследени до соодветните органи, а дел беа третирани советодавно. Најголем дел од случаите на кои работеше правната служба се случаи пријавени на СОС телефонот како и случаи кои граѓаните на своја сопствена иницијатива дошле и ги

пријавиле во просториите на детска амбасада. Исто така и медиумите ги користиме како извор на информации за некои случаи на кршење на детските права.

Правната служба постапуваше со преку 140 писмени обраќања до различни државни институции, во зависност од видот на проблемот. Правната служба најчесто соработуваше со Народниот правобранител, Центрите за социјална работа, Полициските станици, Министерствата, Јавното обвинителство и со други државни и социјални институции. Оваа година во име на граѓаните кои ни се обратиле за помош до Народниот правобранител беа испратени 54 претставки, од кои во најголем број (20) се за пријавени случаи на насилство во воспитно-образовните институции (училиштата и градинките). До центрите за социјална работа беа испратени 46 претставки, од кои најмногу (19) се за пријавени случаи на насилство во семејството.

Во текот на 2009 год. Детската амбасада Меѓаши повеќе пати реагираше за кршење на детските права. **Го проследуваме интегралниот текст од нашата реакција на свирепото телесно казнување на 7 годишно дете со последица смрт:**

Последниот случај со претепување на детето кое заврши со смрт ја потврдува нашата загриженост и бројните реакции за поефикасна акција од страна на Центрите за социјална работа, да имаат увид во дисфункционални семејства и семејства во ризик, да вршат надзор на вршењето на родителското право, да преземаат мерка на привремено одземање родителско право додека односите во семејството не се доведат во релации кои ќе им гарантираат на децата сигурност и заштита – која како родителска одговорност е приоритет.

Центрите за социјална работа го одземаат родителското право дури кога ќе настанат тешки повреди и последици по децата. Така беше и пролетоска кога таткото кој го имаше правото на видување со двете ќерки (7 и 8 годишна возраст) заедно со неговиот другар три месеци ги силувааше своите деца, така ќе биде и сега кога последицата е свирепо убиство (родителска негрижа) на дете. Механизмот на одземање на родителско право откако несреќата ќе се случи, претставува само казна а не и превентива и заштита кое ќе му обезбеди на детето сигурен детски развој.

Апелираме за навремени и соодветни реакции на Центрите за социјална работа кои се неопходни за заштита на многу жртви на семејно насилство а особено за младите и беспомошни детски судбини.

Првата детска амбасада во светот повеќе пати досега апелираше и алармираше дека телесното казнување над децата во Македонија е во пораст. Имено, податоците на СОС телефонот за деца и млади 0800 12222 говорат дека во споредба со 2007 година кога насилството било застапено со 13,4% како проблем со кој децата се соочиле и имале храброст да го пријават е тројно зголемен во 2008 година кога за

телесно казнување и сите форми на насилство над децата е застапен со 32,5% од вкупниот број јавувања. Досега на нашиот СОС телефон во изминатите 16 години се јавиле 17.407 деца и возрасни за одредени проблеми со кои се среќаваат.

Првата детска амбасада во светот – Меѓаши спроведе истражување на тема ПЕРЦЕПЦИЈАТА НА ГРАЃАНИТЕ НА РМ ЗА ТЕЛЕСНОТО КАЗНУВАЊЕ НА ДЕЦАТА. Истото истражување беше спроведено и во 2005 година, при што беше овозможена компаративна анализа. Податоците од истражувањата ја рефлексираат перцепцијата на јавноста за присуството на телесното казнување како стил на воспитување во рамки на семејствата во Република Македонија. Тие покажуваат дека во 2005 година анкетираниите во просек оцениле дека 44.9% од децата во земјава се телесно казнувани во рамките на нивните семејства, а во истражувањето од 2009 година анкетираниите оцениле дека 30.9% од децата во просек се казнувани во рамките на нивното семејство.

Се забележува намалување на процентуалната застапеност на телесното казнување, но сепак сеуште имаме голем процент на застапеност. На анкетираниите им беше поставено и прашање во врска со нивниот став кон телесното казнување на децата. Околу 2/3 од испитаниите граѓани во овојгодишното спроведено истражување, се произнеле дека телесно казнување на децата никогаш не треба да се практикува (65.3%). Споредбено со добиените резултати од истражувањето спроведено 2005, на истото прашање, околу 43% од испитаниците се изјасниле дека телесно казнување на децата никогаш не треба да се практикува. Во однос на одговорот дека телесното казнување би можело да се практикува доколку самите родители тоа го сметаат за ефективно, податоците од истражувањето покажуваат дека во 2005г. околу 14% од испитаниците го издвоиле овој одговор наспроти 1% одговори во 2009 г. Овие резултати укажуваат зголемување на свесноста кај граѓаните дека телесното казнување кај децата не претставува позитивна родителска мерка. Дека телесното казнување на децата не треба да се практикува, но во одредени случаи е оправдано, издвојуваат 1/3 испитаници од истражувањето во 2009г. (33%) или околу 5% помалку во однос на истиот одговор во истражувањето од 2005г.

ДЕТСКИ РАБОТИЛНИЦИ

Детските работилници претставуваат можност децата од различна етничка припадност и со низок економски статус, заедно да ја развиваат својата креативност и фантазија. Да се дружат со свои врстници и да учат како да се почитуваат меѓу себе и другите, да ги научат своите права, но

и да превземат одговорност за себе си и своите постапки. Сето тоа се реализира преку најразновидни активности според интересите на децата, а со употреба на соодветни прирачни средства.

БОРБА ПРОТИВ ПЕДОФИЛИЈА

Бројот на случаи на педофилија во нашата земја е во пораст и беше сигнал за нас да започнеме со конкретни активности на национално ниво. До сега имаме бројни реакции до владините институции за санкционирање и казнување на сторителите на сексуална злоупотреба врз децата. Но наместо негативен тренд на педофилијата ние се соочуваме со зголемен број на пријавени случаи на деца жртви на педофилија. Во изминатите 12 месеци во Република Македонија најмладата жртва беше 5 години, а најстариот педофил беше 72 годишен маж. Молчењето и табуата за сексуалната злоупотреба врз децата сега е срушено. Порано случаите на педофилијата не се обелоденувале во јавноста поради неколку причини, како страв, страм како и стереотипите дека децата жртви, а посебно девојчињата треба да молчат за сексуалната злоупотреба главно од семејни причини.

Првата детска амбасада во светот – Меѓаши во изминатите години се соочуваше со доста потешкотии во имплементирањето на програмата за заштита на децата од различни видови злоупотреба, и токму затоа успева да направи промени во системот. Ние лобиравме за модификација на судскиот систем и сега таа промена е направена, но проблемот е имплементација на законите. Детската амбасада Меѓаши минатата година активно лобирање за измени во кривичниот закон и сега казните за сторителите на ваков вид кривични дела се движат од 10 до 15 години затвор, а за дела кои се сторени на грозоморен начин или од страна на повеќе сторители како и за рецидивистите предвидена е казна доживотен затвор.

Реакција на се позачестените случаи на родосквернавање и сексуално злоставување на децата во Македонија како и несоодветен третман со децата жртви на инцест и педофилија

- Кој ги силува децата во Македонија – дали во борбата против педофилијата забораваме низ какви трауми поминуваат децата жртви? - зошто некои од децата жртви на родосквернавање ги менуваат своите изјави? - дали децата жртви се оставени на милост и немилост од страна на институциите на државата?

На јавноста и е познато дека на СОС телефонот за деца и млади 0 800 1 2222 при При првата детска амбасада во светот МЕЃАШИ честопати се соочуваме со случаи на сексуална злоупотреба на деца. Меѓу нив не се ретки и случаите на родсквернавање. Ваквите случаи уште повеќе ја отежнуваат ситуацијата не само од психолошки туку и од правен аспект. Што најчесто се случува во праксата?

- Децата жртви на родосквернавање, по обелоденувањето остануваат сами на себе, во уште покомплицирана семејна ситуација.
- Обично детето останува со другиот родител кој понекогаш не сака да се соочи со вистината и да го признае насилството. Во позадината на ваквото однесување честопати се и материјалните услови бидејќи родителот силувач го губи работното место и семејството останува без (некогаш) елементарните приходи.
- Родителот кој останува со детето жртва, соочен со најразличните проблеми, манифестира насилно однесување, емоционално и психички го злоставува детето сакајќи да го казни за тоа што се случило, сметајќи го како причина за новонастаната ситуација во семејството.
- Кај детето жртва се мултиплицира почетниот проблем соочувајќи се со низа нови сериозни проблеми (меѓу кои сослушувањата и неколкуте соочувања на рочишта, лице во лице со злоставувачот) кои ја прават траумата уште подлабока, а невербата во системот кој треба да ги заштити е целосно изгубена.

- Детето е отфрлено од семејството и стигматизирано од средината во која живее и наместо да биде охрабрено за тоа што не молчи, станува осудено за својата искреност.

- На крајот, неможејќи да се справи со целата ситуација, детето траумата ја закопува длабоко во себе, загрижено е за иднината на целото семејство, дури и за родителот силувач: дали тој ќе оди во затвор или не?

- Детето ја повлекува изјавата!

Се прашуваме, до кога децата жртви на родсквернавање сами ќе се соочуваат со овие трауми? Има ли на кого да се потпрат?

Апелираме до институциите на системот да бидат внимателни кон децата жртви на сексуална злоупотреба. Влегувањето на постапката кај надлежните институции ако е несоодветно и непрофесионално изведена или ако на пример детето повторно се соочува со силувачот - тоа претставува повторување на насилството, само што во овој случај освен преживеаното сексуално насилство детето трпи психичко насилство и од самата институција, односно од поедини стручни лица вклучени во постапката.

Да се биде сведок или жртва на злосторство, а потоа да се учествува во судската расправа е многу тешко искуство за возрасни луѓе, а уште потешко за децата. Детето не ги разбира правните процедури кои се одвиваат, се плаши од новите ситуации и непознатите лица. Се срами да зборува за тоа што му се случило. Понекогаш се чувствува виновно, изгубено, уплашено и напуштено, се плаши дека нема да ги исполни очекувањата на возрасните.

Ги потсетуваме сите државни институции дека Република Македонија ја има ратификувано Конвенцијата за правата на детето и според член 34 државите потписнички се обврзуваат да ги штитат децата од сите облици на сексуално искористување и сексуално малтретирање. За таа цел, особено е значајно државите членки да ги преземаат сите соодветни национални, билатерални и мултиратерални мерки за спречување на сексуална злоупотреба и искористување.

На крајот, потсетуваме дека Република Македонија ја има потпишано Конвенцијата на Советот на Европа за заштита на деца од сексуална експлоатација и сексуална злоупотреба. Воедно бараме од Собранието на Република Македонија истата да ја ратификува.

ОБУКА ЗА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ НА ТЕМА ЗАСТАПУВАЊЕ И ЛОБИРАЊЕ КОГА ЖРТВИ НА СЕКСУАЛНО НАСИЛСТВО СЕ ДЕЦА

М-р Драги Змијанац преку Академијата за обука на судии и јавни обвинители одржа обуки на тема: „Застапување кога децата се жртви на сексуална злоупотреба и лобирање за построго казнување на педофилите и „ СТУДИЈА НА СЛУЧАИ ПРИЈАВЕНИ НА СОС ТЕЛЕФОНОТ ЗА ДЕЦА И МЛАДИ (0800 1 2222 – БЕСПЛАТНА ЛИНИЈА) И БЕСПЛАТНАТА ПРАВНА СЛУЖБА ПРИ ПРВАТА ДЕТСКА АМБАСАДА ВО СВЕТОТ - МЕЃАШИ – кога детето жртва ја менува изјавата и кога останува на првичната изјава со поддршка од најблиските. Имаше дискусии за судиите и одговорните лица кои стапуваат во контакт со детето жртва на насилство да бидат максимално внимателни кон детето. Изјавата која детето ја дава да биде еднаш дадена и во релаксирана атмосфера во присуство на судија, психолог, педагог и лице од центарот за социјална работа; никако соочување со силувачот. Судиите бараа Детската амбасада Меѓаши да ги поддржи во напорите сите основни судови да имаат специјални скрин соби за интервју со детето светог или жртва. Со дополн во Кривичниот Законик казните за педофилите се зголемени.

Како заклучок од обуката произлезе дека борбата против педофилијата бара тимски и мултидисциплинарен приод, преку соработка на граѓанските организации и државните институции, особено Центрите за социјална работа, судството, Народниот правобранител, Полицијата и училиштата. Тоа подразбира синхронизирано и заедничко превентивно дејствување на сите фактори кои имаат удел во воспитувањето и грижата за децата како семејството, институциите на државата, граѓанските организации.

ТРЕНИНЗИ ЗА НОВИНАРИ ЗА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО СО АКЦЕНТ НА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА ОД СЕКСУАЛНА ЗЛОУПОТРЕБА И ПЕДОФИЛИЈА

Во периодот од 26 до 28 Јуни и од 1 до 3 Јули 2009 Детската амбасада Меѓаши одржа два основни тренинзи од областа на правата на детето со посебен акцент на сексуалната злоупотреба и педофилијата.

На 30та седница на Владата на Република Македонија на 18.11.2008. беше усвоен АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И СПРАВУВАЊЕ СО СЕКСУАЛНА ЗЛОУПОТРЕБА НА ДЕЦА И ПЕДОФИЛИЈА 2009-2012 година. Првата детска амбасада во светот – Меѓаши беше повикана да земе учество во дел од подготовките на истиот, како и да подготви тренинг за новинарите. Во Акциониот план се утврдени повеќе насоки и приоритети меѓу кои и следнава "обуки за претставници на медиумите со цел нивно запознавање со проблемот со сексуална злоупотреба на деца и посоодветно презентирање на случаите преку средствата за јавно информирање."

На тренинзите учествуваа вкупно 33 новинари и 3 претставници на Министерството за труд и социјална политика.

Тренинзите беа финансиски поддржани од страна на Министерството за труд и социјална политика на Република Македонија.

Нашата намера беше на новинарите кои известуваат за случаи на сексуална злоупотреба на деца да им понудиме простор каде ќе можат да ги разменат искуствата, потешкотиите со кои се соочуваат при известувањето за овој тип на случаи, дилемите, прашањата, пристапите кои ги имаат различните медиуми и колку се тие моќно средство во борбата против педофилијата незаобиколувајќи го прашањето и за важноста од почитувањето на интегритетот и идентитетот на детето

жртва, како и презумпцијата на невиност во однос на осомничениот/ата.

Една од најзначајните компоненти на тренинзите беше заедничкото креирање на предлог КОДЕКС за новинарите при известување за насилство врз децата како една од формите за заштита на децата. Задоволни сме што добивме два предлог Кодекси кои ќе ги споиме во еден и потоа преку негова доработка од страна на новинарите, веруваме дека ќе биде донесен Кодекс кој ќе биде почитуван од страна на медиумите при известување во случаи на сексуална злоупотреба на деца.

Тренингот се одвиваше низ интерактивни работилници, преку пленарна, групна и индивидуална работа. Обучувачи беа М-р Драги Змијанац и Гордана Пирковска Змијанац.

ХУМАНИТАРЕН КОНЦЕРТ „СОНУВАЈ МИРНО“

На 29 април 2009, со почеток од 21:00 часот во дискотеката Hard Rock, ЦИРа и Првата Детска Амбасада во Светот Меѓаши беше организиран Хуманитарен концерт „Сонувај Мирно“. Концертот беше организиран во рамките на Кампањата за поддршка на деца и млади - жртви на сексуална злоупотреба. На концертот настапуваа: Елена Петреска, Иле Спасев, Мартин Србиновски, Марјан Стојановски, Зоран Џорлев, Игор Митровиќ, Браво Бенд, Силви Бенд, Влатко Лозановски, Дани, Џемини, Мартина, Ристо Самарчиев, Дони, Боби – Beetbox, Маја Саздановска, Влатко Илиевски, Ева, Тони Зен, Јован Јованов, Александар Пилева, Next Time, Александар Масевски, Елвир Мекич, Даниел Стојмановски, Бени Шакири, Тања Б., Деана Николовска, Андријана Јаневска, Биба Додева, а водителка на концертот беше Лила Филиповска.

Медиумски покровители: МТВ, А1, А1 Ексклузив, Сител ТВ, Jungle TV, Алфа Тв, Канал 5 ТВ, City Радио, Метрополис радио, Нова Македонија, Утрински Весник, Дневник, Вечер и Вест.

Поддржувачи: Космофон, Two Hard Production, Community pictures и Дискотека Hard Roc.

Песната Сонувај мирно, во изведба на група изведувачи, е достапна на http://www.youtube.com/watch?v=Z_0T09oja5Q

Глобална недела на акција 2009

Светската кампања за вклучување на децата во училиште „Global Campaign for Education“ е активност која ја спроведуваме секоја година почнувајќи од 1999 година. Оваа акција на меѓународно ниво е координирана од страна на Global March Against Child Labor, додека национален координатор кај нас е Првата детска амбасада во светот Меѓаши.

Кампањата е предвидено да трае до 2015 година, кога треба да се добијат резултатите од сите реализирани кампањи до тогаш, а се однесуваат на вклучување на сите деца во образование, овозможување на бесплатно образование, бесплатни учебници за секое дете, доволен број на квалификувани наставници, задолжително и квалитетно образование.

Во 2009 Првата детска амбасада во светот – Меѓаши, Република Македонија повторно ја организира Недела на глобална акција - Global Action Week (GAW) на национално ниво, и спроведе повеќе активности во текот на целата недела.

За време на еднонеделната кампања која траеше од 20 до 26 април 2009 година беа организирани неколку настани. На 22 април во училиштата низ целиот свет се одржа ГОЛЕМОТО ЧИТАЊЕ, кога децата посветија еден училишен час на читање на приказни и дискутираа за значајноста на образованието. Главниот настан на ГОЛЕМОТО ЧИТАЊЕ се одржа на 22 април на Градскиот плоштад во Скопје и на јавни локации во останатите општини во Македонија.

На тој ден многу ученици, наставници, родители, ликални јавни личности и многу други, земаа учество во читањето на приказните од ГОЛЕМАТА КНИГА, како и на сопствените приказни за значајноста и моќта на образованието. ГОЛЕМАТА КНИГА е создадена преку собирање на неверојатни животни приказни раскжани од некои од највлијателните личности во светот, кои зборуваат за значајноста на образованието и за тоа како образованието може да го промени светот. оваа година своите приказни со целиот свет ги споделија: Нелсон Мандела, Кралицата Раниа од Јордан (која е овогодинешна Почесна претставничка на Глобалната кампања за образование- неделата на акција), Алис Вокер, Дакота Блу Ричардс, Пауло Коелјо, како и национални и интернационални јавни личности во Македонија, меѓу кои се поканети Симон Трпчевски, Влатко Стефановски, Нора Шакири, Жан Митрев, Маргарита Цаца Николовска, Евро Амбасадорот Ервен Фуере, Амбасадорката на Кралството на Холандија Симоне Филипини, и многу други.

Главниот настан по повод КАМПАЊАТА се одржа на 22 април во 12 часот на Градскиот плоштад во Скопје со МАРШ за образование.

На Плоштадот децата со транспаренти со испишани пораки за правото на сите деца на образование и писменост, мирно маршираа во знак на солидарност со сите деца на светот кои не одат на училиште и кои не знаат да читаат и пишуваат. Во светот има 774 милиони возрасни и 75

милиони деца кои не знаат да читаат и пишуваат. Во Македонија има над 18.500 деца кои не одат на училиште, од кои 2000 деца се на улица. Во Македонија 200.000 возрасни немаат завршено основно образование.

На 22 април во 13:30 часот 50 деца остварија средба во Собранието на Република Македонија со г-дин Сафет Незири, Претседателот на Собраниската комисија за образование, наука и спорт. Децата разговараа и поставуваа прашања во врска со образованието и за тоа што тој може да направи за децата кои не одат на училиште. Исто така децата побараа од Претседателот на Собраниската комисија да ја потпише писмената гаранција дека во текот на својот мандат ќе се залага да се оствари правото на секое дете да оди на училиште.

Истиот ден децата остварија средба и со г-дин Перо Стојановски министерот за образование и наука. На оваа средба децата имаа можност да поразговараат со Министерот за значајноста на образованието, како и да му поставуваат прашања за тоа што тој како Министер може да направи и ќе направи за сите деца кои не одат на училиште. Децата побараа од Министерот да објасни што тој до сега има направено во однос на залагањата за кои веќе ја има потпишано гаранцијата да се оствари правото на секое дете да оди на училиште.

На настанот на Градскиот плоштад во Скопје учествуваа деца од училиштата од Скопје заедно со деца гости од другите градови од Македонија (Струмица, Куманово, Кичево, Кавадарци, Тетово и Прилеп) Исто така, во многу други градови во Македонија беа реализирани активности кои ја поддржуваат главната активност во Скопје со маршот и Големото читање, на 22 Април:

-Кичево – на 21 Април, 10 деца го посетија Бирото за развој на образованието, каде остварија средба и разговор со државниот советник, државниот инспектор и регионалниот инспектор за образование. Претставниците на бирото за развој на образованието потпишаа гаранции со кои се обврзаа дека ќе работат за најдобар интерес на детето и ќе обезбедат поквалитетно образование со што ќе го вклучат секое дете во училиште, од нивната општина.
 -Прилеп – на 21 Април, 12 деца го посетија градоначалникот на општината, кој потпиша гаранција дека ќе работат за најдобар интерес на детето и ќе обезбедат поквалитетно образование со што ќе го вклучат секое дете во училиште, од нивната општина.

-Виница – на 23 и 24 Април, градоначалникот на општината ќе ги посети четирите основни училишта во општината. Тој, исто така ќе потпише гаранција.

-Куманово – на 22 Април 15 деца го посетија градоначалникот на општината.

-Милино (село во општина Лозово) – на 22 Април, одржа марш со транспаренти во центарот на селото и објави конкурс за состави на тема Образование за секое дете.

-Кавадарци – на 22 Април, во основните училишта беше одржан час на Големото читање.

Во Република Македонија има над 18.500 деца кои не се во можност да бидат дел од образовниот процес. Нашата акција представува апел до сите лидери на Република Македонија, да дејствуваат во правец на искоренувањето на неписменоста и исклучувањето на децата од образованието. Затоа оваа година кампањата се фокусира на пренесување на пораките од децата, организациите, училиштата кон политичарите. Враќањето на политичарите во училишните клупи е само еден чекор и сето тоа укажува на големата потребата за квалитетно образование и образование на сите без разлика на возраст, пол, раса, етничка припадност, религија и други различности.

ДНЕВЕН ЦЕНТАР ЗА ДЕЦА НА УЛИЦА

За потсетување ... Дневниот центар за деца кои не одат на училиште функционира во Детската амбасада од јуни 2007. Дневниот центар во 2007. само 6 месеци беше финансиски поддржан од Министерството за труд и социјална политика на Република Македонија, а од 2008. Досега работи со поддршка од бизнис секторот и граѓаните.

Од исклучително важно значење за овие деца е продолжувањето на работата на Дневниот центар за да не го изгуби ефектот сето она што досега е направено. Децата веќе стекнаа навика да доаѓаат тука, редовното доаѓање им беше многу значајно и дури бараа почесто да го посетуваат Дневниот центар. Имајќи предвид во какви услови живеат доаѓањето во Дневниот центар е можност и за намалување на штети. Понекогаш во центарот доаѓаа и помалите членови на семејството со цел да се избањаат, да добијат барем една ужинка во денот и да поминат малку време во топла просторија. Учеството во работилниците покрај овие активности им овозможува да се изразат себе си, да ги развијат своите капацитети кои средината не им дозволува и да научат нови корисни работи. Децата и нивните семејства исто така добиваат облека, обувки (како донации од граѓаните), обезбеден им е полесен пристап до здравствената заштита и остварување на нивните права...

Бидејќи бројот на децата на улица на територија на Скопје е околу 1000, ние овозможуваме згрижување на децата кои не одат на училиште а кои живеат на територијата на Општина Аеродром каде всушност се наоѓа и Детската амбасада. Многу е значајно за оваа целна група Дневниот центар и физички да биде поблиску до местото на нивно живеење. Така не само децата туку и останатите членови на семејствата ги користат услугите на нашиот Дневен центар. Децата кои не одат на училиште, се изложени на здравствени ризици бидејќи имаат многу малку облека на нив особено во зима. На здравствени ризици се изложени и поради условите во кои живеат. Имено најголем дел од нив живеат во

импровизирани куќи од картонски кутии и најлони, без струја и вода, без санитарни чворови. Поради лошите економски услови децата не се хранат редовно, ниту квалитетно.

Главна цел на Дневниот центар е да им се овозможи на децата на улица и уличните деца инклузија во општеството, психо-социјална поддршка и интервенција преку вонинституционална форма на социјална заштита. Во рамките на Дневниот центар се нудат најразлични услуги во зависност од потребите на децата (одржување на хигиената, овозможување примарна здравствена заштита, групна социјална работа, застапување и лобирање за заштита на нивните права, поддршка на нивните родители...). Семејствата чии деца ги користат услугите на Дневниот центар исто така кога сакаат облеката од децата ја добиваат испрана бидејќи ние располагаме со машина за перење и за сушење. Последниве 6 месеци во работата на центарот беа опфатени 20 деца на улица од општина Аеродром, на возраст од 5-14 години.

Покрај работа со децата ние работиме и со родителите односно семејствата. Ним им овозможуваме помош во реализирањето на здравствените и социјални права, што подразбира помагање во остварувањето на правото на здравствена заштита за нивните деца, полесен пристап до здравствени услуги, информирање за социјалните права и начини на нивно реализирање. На овој начин овозможуваме ублажување на ефектите од социјалната исклученост.

Располагаме со две простории со парно греење каде можат да се спроведуваат работилници, кујна во која децата можат да јадат и купатило со две туш кабин и машини за перење. Сите овие ресурси се ставени на располагање на Дневниот центар.

На околу 15 семејства од ромска националност кои живеат на локацијата кај мостот Близнак на 1ви септември им било најавено дека ќе бидат отстранети нивните живеалишта од страна на општина Аеродром. Детската амбасада Меѓаши се обрати со барање до општината Аеродром, до Меѓуопштинскиот центар за социјални работи и до г. Неждет Мустафа – Министер без ресор, семејствата да бидат институционално згрижени пред да се отстранат нивните сегашни живеалишта. Со постојано рушење на овие живеалишта се оневозможува правилен развој на децата и им се скратуваат многу права. Сметаме дека со сместувањето во некоја од институциите на овие деца ќе им се овозможат барем основните егзистенцијални услови за живеење.

Првата детска амбасада во светот Меѓаши на 26 Август 2009 год. во рамките на проектот „Македонија без дискриминација“ организираше форум на тема „Образовна инклузија на децата кои не одат во училиште во општина Аеродром“.

Целта на овој форум е да се анимираат сите релевантни фактори кои можат да придонесат за надминување на проблемот со децата кои не се вклучени во редовниот образовен систем, како и да се обезбедат механизми за нивно вклучување.

На форумот присуствуваа и претставници од Општина Аеродром, од основното училиште за возрасни АС „Макаренко“, од основните училишта во општина Аеродром како и претставници од Министерството за образование и наука, Министерство за труд и социјална политика и од Бирото за развој на образованието, од граѓанскиот сектор кој работи со деца кои не се вклучени во образовниот процес и претставници од Дневните центри за деца на улица. Исто така на форумот присуствуваат и родители чии деца ги посетуваат овие дневни центри како и самите деца.

Модератори на форумот беа: Гордана Пирковска Змијанац – Програм менаџерка и основачка на Првата детска амбасада во светот Меѓаши; и Ениса Еминовска – Член на работна група за подготовка на мултидисциплинарни протоколи за упатување на деца на улица - жртви на злоупотреба.

Форумот се одржа во просториите на ЕУ Инфо Центарот.

Им благодариме на сите фирми и граѓани кои ја помагаат работата на Дневниот центар како и на сите волонтери кои несебично се вклучуваат во поддршката на овие деца работејќи со нив, а најмногу на Анка Павловска, Александра Јаргиќ, Маја Фотевска, Реџеп Раими, Виолета Павловска, Камелија и Андријана. Исто така упатуваме благодарност до Министерството за одбрана на Република Македонија во чии простории се спроведуваат активностите на центарот и целокупната работа на Детската амбасада Меѓаши, без надомест за кирија.

Листа на подржувачи 2009 - Добротворен прилог за Дневниот центар за деца на улица

Макпрогрес Винаца, Реплек, Вардар АД осигурување, Стопанска комора на Р. Македонија, Вардар Долomit доо, Рудине, Тинекс, Дечо, Дајнерс, Тетекс Тетово, Маратон груп, Бис – Оил, Babylon Software Solution, Дексико, Оникс-Сат ТВ, Меркур, Басме-КТ, Берин, Европа, Фуга Скопје, Македонијалек дооел Скопје, Генезис комуникации дооел, Управа за афирмирање и унапредување на културата на припадниците на заедниците во Р.М. при Министерство за култура, Новтренд дооел Штип, Тинекс-мт дооел, Македонијалек дооел Скопје, Културан водич за Скопје - Панорама, Синалко Кожувчанка – Кавадарци, Горска Кодиing дооел – Скопје

КАМПАЊА ЗА ОДГОВОРНО РОДИТЕЛСТВО

„ДАЛИ ДЕНЕС МУ КАЖАВТЕ НА ВАШЕТО ДЕТЕ КОЛКУ ГО САКАТЕ?“

Првата детска амбасада во светот - Меѓаши, Република Македонија по втор пат ја спроведува кампањата за одговорно родителство со повеќе внимание и љубов кон децата, но сега со слоганот „ ДАЛИ ДЕНЕС МУ КАЖАВТЕ НА ВАШЕТО ДЕТЕ КОЛКУ ГО САКАТЕ?“. За таа цел изработени се пет мотиви за билборди, со различни ситуации на семејства: со два родители и повеќе деца, деца со еден родител или старател, ситуации на родители кои им посветуваат внимание на децата и родители кои не им посветуваат доволно внимание и не им даваат доволно љубов на децата. Амбасадата Меѓаши со поставување на 41 билборд во градот Скопје ја пренесува пораката дека на децата треба да им посветиме време и внимание, а најважно од се љубов.

Оваа кампања е продолжение на кампањата “Дали денес го гушнавте вашето дете” која Првата детската амбасада во светот Меѓаши ги спроведуваше на почетокот на 2007 година. Целта на кампањата е поттикнување на одговорно родителство. Колку почесто на децата им се покажува љубов прегрнувајќи ги, бакнувајќи ги и кажувајќи им “те сакам”, толку повеќе ќе сакаат да покажат дека ја заслужуваат. Љубовта овозможува градење на чувство на самодоверба и самопочит кај децата.

Кампањата и оваа година се спроведува во партнерство со Акцент Медиа кои бесплатно отстапија 41 локација низ Република Македонија на кои се поставени билбордите. Илустрациите се изработени од Смиле Цветановски, илустратор, а дел од трошоците за печатење се финансиски поддржани од страна на Центарот за ненасилна акција од Белград и Сараево.

ДЕТСТВО БЕЗ ЗЛОУПОТРЕБА- ЗА ПОДОБАР СИСТЕМ НА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА ВО ИСТОЧНА ЕВРОПА

Од септември 2007 година Детската амбасада Меѓаши се вклучи во реализацијата на регионалната програма “Childhood without abuse – towards a better child protection system in Eastern Europe”. Оваа програма е започната од 2005 година и ќе трае до 2009 година.

Секоја година има посебна област на која се работи па така:

- 2005 темата беше превенција од злоупотреба на деца,
- 2006- дијагноза и терапија на злоупотребени деца,
- 2007 година - законска заштита на децата и нивните семејства односно “Child-witness with special needs”,

- 2008- згрижувачки семејства како форма на заштита на децата без родителска грижа,
- 2009- интердисциплинарна помош за злоупотребените деца.

Првата детска амбасада во светот Меѓаши беше избрана од носителите на програмата - Nobody's Children Foundation од Полска да биде Национален Координатор за Македонија.

Во март 2009 година Првата Детска Амбасада во Светот – Меѓаши спроведе Евалуација на кампањата Види, Слушни, Кажи, чија основна порака беше насочена кон охрабрување на луѓето да ги пријавуваат случаевите на детска злоупотреба. Кампањата беше реализирана на ниво на Македонија во периодот од 7 Ноември до 10 Декември. За повеќе информации за Кампањата на страницата на Детска Амбасада Меѓаши www.childrensembassy.org.mk

За да се процени влијанието на кампањата Види, Слушни, Кажи, на 202 случајно избрани испитаници им беа поставени следниве прашања:

Дали ја забележавте кампањата?

Дали сметате дека кампањата беше ефикасна?

Дали сметате дека кампањата беше потребна?

Резултатите покажаа дека кампањата беше добро примена и прифатена од страна на Македонската популација. Речиси 70% од испитаниците ја забележале кампањата. Повеќето од нив сметаат дека кампањата ја исполнила својата цел (78%) и дека кампањата е потребна за борба против насилството врз децата (95%).

Погледнете го целиот извештај од евалуацијата на кампањата Види, Слушни, Кажи на www.childrensembassy.org.mk

За повеќе информации за проектот Детство без насилство можете да најдете и на веб страните www.childrensembassy.org.mk или <http://www.canee.net>

Во Јуни 2009 Првата Детска Амбасада во Светот – Меѓаши спроведе Истражување на тема Преглед на перцепцијата за телесното казнување на децата во Република Македонија и Компаративна анализа со добиените податоци од истото истражување во 2005.

Истото истражување на идентичен начин се спроведе во сите останати 6 земји, учеснички во проектот “Детство без насилство – кон подобар систем на детска заштита во Источна Европа”: Бугарија, Латвија, Литванија, Молдавија, Полска и Украина.

Спроведување на истражувањата во сите земји ќе резултира со една сеопфатна компаративна анализа меѓу сите земји, учеснички во проектот.

Работилница на тема „Одговорно родителство“

Во рамките на проектот Детство без насилство – кон подобар систем на детска заштита во Источна Европа, во Ноември беше организирана работилница на тема – Одговорно родителство.

На работилницата учесници беа претставници од различни институции кои се директно инволвирани во системот за заштита на децата од злоупотреба во Р.М. (Јавна Установа “Дом за бебиња и мали деца – Битола, Јавна Установа Детски дом “11 Октомври”, СОС Детско Село – Скопје, ЈУ “Ранка Милановиќ”, ЈУ за деца со воспитни и социјални проблеми “25 Мај”- Скопје, ЈУ за рехабилитација на деца и младинци – Скопје, Сектор за Внатрешни работи – Скопје, Првата Детска Амбасада во Светот – Меѓаши).

Учесниците имаа можност да се здобијат со знаења за различни аспекти на родителството: Значајноста на првата година од развојот, улогата на таткото и примарната симбиоза со мајката, препознавање на рани проблеми во родителството, основни познавања од системска семејна терапија: семејни циклуси, Его-состојби – различен начин на комуникација со детето, основни комуникациски термини кои може да влијаат на децата позитивно или негативно, видови на родител, пристапи кон зголемување на родителските капацитети, “Животни позиции” на родителите кои водат кон насилно или емпатично однесување кон децата.

Целта на оваа работилница беше да се зголеми капацитетот за овозможување на соодветна грижа на децата, со акцент на давање љубов и поддршка и градење на “Јас сум Ок, Ти си Ок” животна позиција кај детето. Понатаму, оваа работилница им даде можност на учесниците да ги анализираат позитивните и негативните аспекти на родителството (понекогаш ненамерно/несвесно пројавени) и влијанието на тие аспекти врз детето, особено во различните фази на семејните циклуси и различните возрасти на детето.

Повеќе за проектот Детство без насилство – кон подобар систем на детска заштита во Источна Европа, види на: <http://www.canee.net>

Тренинг - Институционализацијата, почитување на детските права и заштитата на децата од злоупотреба во рамките на проектот “Детство без насилство – кон подобар систем на детска заштита во Источна Европа”.

Во рамките на овој проект, исто така, беше реализиран Локален тренинг во периодот од 18-20 Септември во Кичево (Кнежино), Хотел Куќа на Уметноста.

Темата на Локалниот тренинг беше Институционализацијата, почитување на детските права и заштитата на децата од злоупотреба.

Како учесници на тренингот беа поканети претставници од различни институции, професионалци кои се директно инволвирани во системот на детска заштита во Македонија (Институции за згрижување и воспитување на деца без родители или родителска грижа, Министерство за труд и социјална политика, Центар за Социјална работа, Завод за Социјални дејности, Министерство за Внатрешни работи – сектор за малолетничка деликвенција, Казнено поправни домови за малолетници.

Тренингот беше реализиран од страна на Џон Лампен и Диана Лампен, тренери и консултанти од Англија со интернационално искуство; Драги Змијанац, и Гордана Пирковска Змијанац, тренери за детски права. Програмата на тренингот беше организирана како групна работа, индивидуална работа, интерактивни игри и пленарни дискусии. Тренингот беше насочен кон добивање на знаења и експертиза на следниве теми: Развој на децата, компаративно (во семејството и во институциите), Едукација за детските права и заштита од злоупотреба, Разбирање на детското однесување како начин на комуникација, Организација на животот во институциите со цел да се спречи злоупотребата. Понатаму тренингот истотака придонесе за подобра соработка, размена на позитивни и негативни искуства, зајакнување на заедничките релации меѓу ите професионалци кои работат на полето на заштита на децата и изнаоѓање на начини како тие можат да работат подобро внатре во системот за заштита на децата во Македонија и покрај неговите негативни аспекти.

Локалниот тренинг – Детските права и заштита на детските права

Учесници на Локалниот тренинг беа претставниците на Првата детска амбасада во светот: волонтерите од СОС телефонската линија при Првата детска амбасада во светот – Меѓаши (Наставници, Педагози, Пратеници, Социјални работници, Психолози) и 13 деца од Скопје и 6 други градови во Македонија, дел од проектот Градење култура на детско учество.

Тренингот беше воден од г-н Драги Змијанац и г-ѓа Гордана Пирковска Змијанац, тренери за детски права. Програмата на тренингот беше организирана во групна работа, индивидуална работа,

интерактивни игри и пленарни дискусии. Целта на тренингот беше да се зголеми знаењето за детските права, особено помеѓу децата, учесници на тренингот. Преку теоретски и практични примери, тие имаа можност да разберат кои се нивните основни човечки права, какви видови на прекршување на овие права постојат, како можат да се заштитат себеси и каде можат да се обратат за помош и заштита. Во таа насока децата беа запознаени со работата на СОС телефонската линија и каков вид на помош и заштита можат да им бидат обезбедени преку оваа линија.

Преку интерактивниот начин, волонтерите и децата можеа да разменат информации во врска со проблемите во полето на детските права и начините за обезбедување помош и заштита.

Учесниците го искористија овој тренинг за да се запознаат со детските права, начините на кои можат да бидат прекршени и најважно од се, како може децата да бидат заштитени. Од друга страна, волонтерите од бесплатната СОС телефонска линија имаа можност да слушнат директно од децата кои се нивните стравови, проблеми и потреби.

Евалуациски извештај – Преглед на ситуацијата на злоупотреба на децата во Р. Македонија.

ПРВАТА ДЕТСКА АМБАСАДА ВО СВЕТОТ МЕЃАШИ како дел од проектот “ Детство без насилство – кон подобар систем на детска заштита во Р.Македонија” реализиран во соработка со Фондацијата “Ничии деца”, изработи Евалуациски извештај - Преглед на ситуацијата на злоупотреба на децата во Р. Македонија.

Евалуацискиот извештај на истиот начин беше пополнет од страна на сите земји учеснички во проектот (Молдавија, Бугарија, Латвија, Литванија, Полска, Украина и Македонија). Овие евалуациски извештаи се изработуваат со цел да послужат за преглед на ситуацијата на злоупотреба на децата во соодветната земја и за подготовка на стратешки план на активности за следните години.

Евалуацискиот извештај за Македонија беше изработен во периодот од Мај до Август 2009. Како извор на податоци беа користени: државните институции, официјални веб-сајтови на институциите и други соодветни национални и интернационални организации, Законите и измените на законите на Р.Македонија, официјални документи и истражувања, Завод за статистика на Р.Македонија итн.

Целиот извештај е достапен на веб страната на Детска амбасада Меѓаши www.childrensembassy.org.mk

ГРАЃАНСКА ПЛАТФОРМА НА МАКЕДОНИЈА

ГРАЃАНСКАТА ПЛАТФОРМА НА МАКЕДОНИЈА ГИ УСВОИ НОВИТЕ СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

На 29.05.2009 година беше одржан состанок на Граѓанската платформа на Македонија на кој беа усвоени повеќе извештаи од работата, вклучувајќи го и спроведувањето на претходната програма како и следните стратешки цели:

- Зголемување на влијанието на граѓанскиот сектор врз политиките
- Зголемување на влијанието врз политиките на државата кои се однесуваат на граѓанското општество
- Создавање поволни услови за олеснет пристап до домашни ресурси и меѓународни и домашни фондови
- Подобрување на ефикасноста и функционалноста на ГПМ и нејзините членки

Повеќе информации на <http://www.gpm.net.mk/>

ОСНОВАН СОЈУЗОТ - МАКЕДОНИЈА БЕЗ ДИСКРИМИНАЦИЈА

Согледувајќи ја потребата од поефикасно дејствување во борбата против дискриминацијата, сојузот Македонија без дискриминација каде Детската амбасада Меѓаши е активна членка, по 1 годишно неформално работење одлучи да го формализира своето постоење. Основачкото собрание беше одржано на 16.06.2009 година во Скопје. Основачи на сојузот се Асоцијација за демократски иницијативи од Гостивар; Ел Хилал, од Скопје; Македонски центар за женски права - Шелтер центар од Скопје; Македонски центар за меѓународна соработка од Скопје; Национален совет на жени на Македонија - СОЖМ од Скопје; Полио Плус-движење против хендикеп од Скопје; Прва детска амбасада на светот Меѓаши од Скопје; Хуманитарно и добротворно здружение на Ромите “Месечина” од Гостивар; ХОПС – опции за здрав живот Скопје од Скопје; Центар за човекови права и разрешување на конфликти од Скопје; „Универзитет“ Трето доба од Скопје. Повеќе информации на <http://www.equal.org.mk/MK/Koalicija.html>

УЧЕСТВА НА СЕМИНАРИ, ТРЕНИНЗИ, КОНФЕРЕНЦИ, НАГРАДИ

Детската амбасада Меѓаши ги организираше следните тренинзи во 2009 година:

- Во организација на Академијата за обуки на судии и обвинители и Првата детска амбасада- Меѓаши денеска во Скопје се одржа семинар на тема „Сексуалната злоупотреба на децата и нивната кривично правна процедура. Целта на обуката е сензибилизирање на судиите за начинот на судење при ваквите сличаи. Во Македонија следната година треба да има околу 30-тина обучени судии и обвинители кои ќе постапуваат во случаи на сексуална злоупотреба на малолетници.

До 2009 година во Македонија треба да има околу 30 обучени судии за случаи на сексуално злоупотребувани деца. Судењата треба да се завршуваат брзо и без одложувања, казните за педофилите да бидат високи, а децата жртви да бидат под постојана заштита на социјалните центри за време и по судењето.

Во 2009 година вработените и волонтерите на Детската амбасада Меѓаши учествуваа на повеќе тренинзи, конференции и студиски патувања:

РЕГИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ”ЗАШТИТА НА ДЕЦА ОД ЗЛОСТАВУВАЊЕ И ЗАНЕМАРУВАЊЕ

Конференцијата започна на 22.09.2009 год. во Пржно, Црна Гора. Присутни беа претставници од државниот и невладиниот сектор на 6 балкански држави (Босна и Херцеговина, Македонија, Словенија, Хрватска, Србија и Црна Гора), како и г-ѓата Leen Decadt претставник и проект менаџер на СНИ. Од Детска амбасада Меѓаши учествуваа Гордана Пирковска Змијанац и Ангелина Чалакоска, од Министерството за труд и социјална политика - Елка Тодорова, од Народниот Правобранител – Невенка Крушаровска.

Целите на оваа конференција беа меѓусебно запознавање со искуствата и праксата на земјите од регионот од областа на заштита на децата жртви на злоставување и злоупотреба, воспоставување на соработка помеѓу државниот и граѓанскиот сектор како и разгледување на можностите и значајноста од развивање на регионална мрежа на СОС советодавни телефони за подршка и помош на децата жртви од злоставување и злоупотреба. Исто така една од целите беше и подигање на јавната свест во регионот за оваа појава и проблем.

На 23.09.2009 после воведниот дел и запознавањето со целите на конференцијата секоја од земјите учеснички имаше можност да пренесе дел од сопственото искуство. За искуството од Босна и Херцеговина говореше Амира Крехич-Институт од канцеларијата на Обдусманот за човекови права во Босна и Херцеговина, најмногу за препораките добиени од комитетот за правата на детето и Јагода Савич од СОС 1209,,-Сараево за состојбата од областа на семејното насилство, за пречките и последиците од досегашната работа како и за јакнењето на јавната свест за овој проблем. За искуството од Македонија говореше Елка Тодорова претставничка од Министерството за труд и социјална политика, Гордана Пирковска Змијанац го пренесе искуството од работата на СОС линијата, за видот на проблемите кои најчесто се пријавуваат (злоупотреба и запоставување на деца), променетиот тренд на возраста на јавувачите (порано повеќе биле деца, а сега повеќето се возрасни кои се загрижени за децата) и за проблемите со кои се соочува СОС службата (финансиските, проблеми и позитивни искуства од соработка со државните институции) и нејзината презентација ја заврши со тоа што и даде збор и на г-ѓата Невенка Крушаровска заменичка на Народниот правобранител и раководителка на одделението за детска заштита. Искуствата од Словенија низ презентација беа пренесени од Леа Лаворник претставник од Министерството за труд и социјална политика како и од Мајда Струц од Одборот за детски права при здружението на пријатели на младите. Од Србија говореше заменик Народниот правобранител и г-динот Милан Маркович од СОС детска линија. За искуството од Хрватска од областа на заштитата на децата и детските права говореше прво Лидија Петровиќ, претставничка од Правобранителството за деца и Хана Хрпка, претседателка на Храбри Телефон од Загреб. Последни беа претставниците од Црна Гора, г-ѓата Светлана Свилј од Министерството за труд и социјална политика и Марина Лутовац од НВО – Деца прије свега. Г-ѓата Марина се заблагодари за пренесеното искуство од останатите земји, бидејќи за нив како нова организација е од голема важност да чујат како повеќе искусните организации работат на полето на заштита на децата од злоставување и запоставување.

Работниот ден заврши со работа во мали групи, работата беше водена од Leen Decadt од CHI, секоја од групите работеше на различни теми: злоставување и злоупотреба на деца во семејството, злоставување и злоупотреба на деца во училиште, економска злоупотреба, запоставување. Целта беше заедно да пронајдеме

причините, последиците и можните начини на реагирање при појавата на овие проблеми.

На 24.09.2009 работниот ден започна со состанок на претставниците на СОС телефоните од регионот на кој беше разгледувана идејата и потребата од формирање на заедничка мрежа за размена на искуствата и идејата за воведување на еден СОС број кој би функционирал во земјите од регионот. Идејата беше општо прифатена од присутните и продолжување на соработката со цел реализација на оваа идеја.

Потоа следеа работилниците: Ангелина Чалакоска како координатор на СОС телефонот за деца и млади присуствуваше на работилницата со тема Менаџирање на волонтери, водена од страна на Хана Хрпка и Јелена Томич од Храбри телефон Хрватска. Гордана Пирковска Змијанац ја водеше работилницата Што значи да се биде волонтер на која повеќето од присутните беа младите волонтери од Црна Гора кои имаа прилика да се запознаат повеќе со значајноста од волонтирањето, улогата на волонтерот (дискутираа за правата и обврските на волонтерот). На работилницата организирана од Јагода Савич можевме подетално да се запознаеме за значајноста од Емоционалната поддршка и разбирањето на корисниците на услугите на СОС линиите.

Работниот ден заврши со презентирањето на единствениот европски број за помош и поддршка на деца 116 111 за кој говореше Leen Decadt од СНИ. Таа го пренесе досегашното искуство од воведувањето на овој број во државите членки на ЕУ и значајноста и можностите за ширење на овој број и во останатите држави кои сеуште не се членки. Секоја од делегациите присутни на конференцијата добија инструкции и предлози кои во иднина треба да ги разгледат и да одлучат како би можеле овој број да го воведат и во сопствената држава.

Она што за нас како претставници беше многу значајно од оваа конференција се размената на искуствата, можноста да ги пренесеме нашите позитивни и негативни искуства на полето на заштита на детските права, согледувањето на можностите за унапредувањето на соработката со државните институции и со организациите од државите во регионот и подобрување на работата за заштита на детските права. Како координатор на СОС линија за Ангелина Чалакоска од особена важност беше присуството на работилницата за менаџирање на волонтери кое ќе и помогне за поуспешно работење во иднина и поефикасно функционирање на СОС службата.

Обука за креирање политики

Првата детска амбасада во светот Меѓаши, како членка на Граѓанска платформа на Македонија (ГПМ), Македонија без дискриминација (МБД) и Коалиција „Сите за фер и правично судење“ учествуваше со двајца свои претставници на Обуката за креирање политики која се спроведува во рамките на проектот „Јакнење на капацитети за креирање политики“ чии целни групи се организациите членки на споменатите мрежи.

Проектот го спроведува МЦМС со поддршка и соработка со ОБСЕ. Цел на проектот е да придонесе кон зголемени капацитети на граѓанските организации да придонесуваат во креирањето на политиките за одредени прашања.

На обуката „Застапување и лобирање за вклучување во креирање политики“ што се одржа од 16 до 18 септември во Скопје учествуваа Катерина Конеска и Роза Василевска.

Учество на Меѓународна конференција „Безбедност на децата и младите на Интернет“

Катерина Конеска во периодот од 29-30 септември 2009 година учествуваше на третата Меѓународна конференција на тема „Безбедност на децата и младите на интернет“ која што се одржа во Варшава, Полска. Конференцијата беше организирана од Програмата за безбедност на Интернет на Европската Комисија и од страна на Германскиот и Полскиот центар за безбедност на интернет.

Целта на конференцијата беше да се подигне свеста за новите предизвици и можности во борбата против Интернет заканите и да се отвори простор за размена на најдобрите практики помеѓу различни сектори.

На конференцијата присуствуваа 450-500 претставници од образовниот сектор, од невладините организации, владини институции и бизнис сектор. Беа презентирани и дискутирани широк спектар на различни прашања поврзани со безбедноста на децата и младите на интернет, како на пример идентификување на компјутерски криминал против најмладите корисници на интернет, наамување на интернет, сајбер насилство, детската безбедност и мобилните телефони.

Во продолжение следи дел од презентациите поврзани со мерки и активности што презема Европската унија на ова поле:

Европската комисија беше во потрага на политика за борба против сајбер криминалот во блиска соработка со земјите членки на ЕУ и други јавни и приватни партнери. Во 2007, Комисијата ја презентирала оваа политика во детали во комуникација наречена „Кон генерална политика за борба против сајбер криминалот“. Комисијата утврди приоритети за борбата против интернет содржините кои се однесуваат на сексуалната злоупотреба на деца, запирање на напад од поголеми размери на информацискиот систем и преземање акции за заштита на идентитетот. Оваа политика неодамна повторно беше возобновена со нова повеќегодишна програма насловена „Област на слобода, безбедност и правда во служба на граѓаните“

Комисијата учествува во легислативниот процес. Помеѓу најважните легислативни мерки поврзани со сексуална експлоатација на деца е Рамковната одлука на Советот за борбата против сексуалната експлоатација на деца и детската порнографија. Во март 2009, Комисијата испратила предлог за подобрување на содржината на Рамковната одлука со подигнување на нивото на детска заштита во ЕУ на највисоки стандарди.

Комисијата силно ја охрабрува меѓуграничната соработка помеѓу ЕУ агенциите надлежни за спроведување на правото особено оние кои работат на размена на информации и заеднички истраги. Последен пример е Европската алерт платформа за прекршоците поврзани со Интернет што ќе овозможи низа од извештаи за престапите извршени во различни ЕУ држави членки на интернет, како прикажување на нелегални содржини.

Комисијата ја поддржува соработката помеѓу јавниот и приватниот сектор. Специфични препораки биле одобрени од Советот на Министри за внатрешни работи во форма на заклучоци на Советот во ноември 2008. Една од препораките промовира тренинг во областа на истрагата на сајбер криминалот. Комисијата е во процес на конституирање Европска тренинг платформа во партнерство со државите членки на ЕУ, Еуропол и CEPOL. Друга важна јавно-праватна иницијатива е Европската Финансиска коалиција против онлаин материјалите за комерцијалан детска сексуална злоупотреба. Целта на Коалицијата е да се комбинираат напорите на различни јавни и приватни членки насочени

кон борбата на производство, дистрибуција и продажба на слики со детска порнографија на интернет, отежнувајќи им го правењето профит додека ги лоцираат и уапсуваат криминалците.

Комисијата исто така изготви неколку финансиски програми за поддршка на практична имплементација на нејзините приоритети во политиката како „Побезбеден интернет“ и „Превенција од и борба против криминалот“.

The EU Safer Internet Program (Програма на ЕУ за Побезбеден Интернет) за периодот 2009 -2013 година е изградена врз основа на 4 главни активности:

Активност 1 – Јакнење на јавната свест за online ризиците и мерките на заштита (претпазливост)

Активност 2 – Борба против нелегалните содржини (особено сексуалната злоупотреба на деца) и спречување на штетното online однесување

Активност 3 – Промовирање на безбедна online средина

Активност 4 – Основање на ресурсен центар кој ќе овозможи информации за развојот на политиките и акциите

Учество на меѓународен конгрес на тема “Менување на околината со нови предизвици – современи теми во грижа за децата и младите”

Татјана Јаневска, во периодот од 13 до 17 Септември, 2009 година учествуваше на седмиот национален конгрес, кој се одржа во Свонси, Велс, Велика Британија, на тема Менување на околината со нови предизвици – современи теми во грижа за децата и младите. Конгресот беше организиран од Британската Асоцијација за студии и превенција на насилство и негрижа врз децата. На конгресот присуствуваа претставници од научните институции, од невладините организации, владини институции од цела Британија, и од повеќе земји од Европа, Америка и Азија. Беа презентирани истражувања, добри практики и политики, можности за нови знаења и вештини, со цел поддршка на професионалците кои се занимаваат со заштита на децата, а делејќи го своето искуство.

Темите на конгресот беа од најразлиен аспект. Се зборувааше за новите предизвици и можности во борбата против насилството и негрижата врз децата, особено нагласувајќи ги актуелните проблеми на современото доба, како што се сексуалното насилство врз децата во Европа и Америка, убивањето на младите од чест од страна на членови на нивните семејства кај заедниците од земјите на Блиски Исток, трговијата со млади од Африка со цел домашно слугување, заштита на децата и младите од различни сексуално преносливи болести во најрана возраст,

поради појавата на рана промискуитетност, системи на превенција за заштита од несакани последици во општеството, новиот систем на детска заштита во Британија, начини на работа со деца кои биле жртви на сексуално насилство, причините за смртта на децата на помала возраст, здравјето и добросостојбата на децата, како и практична примена на правата на децата од Конвенцијата на правата на детето, во законите на Велс.

ГРАДЕЊЕ КУЛТУРА НА ДЕТСКО УЧЕСТВО

Првата детска амбасада во светот – Меѓаши на 23 Декември 2008 година, започна со спроведување на проектот „Градење култура на детско учество“, финансиран од Европската Комисија, како дел од програмата за европски инструмент за демократија и човечки права – (EIDHR) и кофинансиран од UNICEF.

Отсуство на механизми на слушање на гласот на децата на национално ниво е причина зошто нивниот глас не се слуша, зошто децата активно не се вклучени во создавање и креирање промени. Проектот Градење култура на детско учество претставува важен чекор кон постигнување на оваа цел.

Со активностите предвидени во овој проект Детската амбасада им овозможува на децата да учествуваат во креирањето на општествените прашања од различни области, а се однесуваат на правата на детето.

Во текот на овој проект ќе се изготви Алтернативен извештај за

имплементација на Конвенцијата за правата на детето во Македонија кој е планирано да биде презентираан пред Комитетот за правата на детето на Обединети нации во Женева, на Предсесијата, во февруари 2010 година.

Времетраењето на проектот е 15 месеци. Со проектот раководи Татјана Јаневска.

ПРВ ОСНОВЕН ТРЕНИНГ ЗА ДЕЦА

Првиот Основен тренинг за децата на тема Детските права и мониторинг на детските права, се одржа во периодот од 06 до 08 Март, 2009 година во Хотел Цар Самоил, бања Банско, а домаќин на тренингот беше ГО Центар за одржлив развој Порта од Струмица.

На тренингот учествуваа 26 деца, на возраст од 9 до 18 години, од ЦГИ – Прилеп, Антико – Кичево, Љоја – Тетово, Порта – Струмица, СППМД – Кавадарци и од Детската амбасада Меѓаши – Скопје.

Тренери беа: Гордана Пирковска Змијанац и Драги Змијанац

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРОЕКТОТ ГРАДЕЊЕ КУЛТУРА НА ДЕТСКО УЧЕСТВО

Владата на Република Македонија се уште го нема усвоено детското учество како регуларна политика во донесувањето на одлуки во областа на детските права. Отсуство на механизми на слушање на гласот на децата на национално ниво е причина зошто нивниот глас не се слуша,

зошто децата активно не се вклучени во создавање и креирање промени.

Проектот Градење култура на детско учество претставува важен чекор кон постигнување на оваа цел.

За таа цел создадовме мрежа од 7 Граѓански организации, кои оформија групи од 10 до 12 деца, на возраст од 9 до 18 години, кои пак, се вклучени во процесот на истражувањето на детските права во Македонија.

Во мрежата од седум граѓански организации спаѓаат: Хуманитарно здружение Мајка од Куманово; Центар за балканска соработка Љоја од Тетово; Совет за превентива на малолетничка деликвенција од Кавадарци; Женска граѓанска иницијатива Антико од Кичево; Центар за граѓанска иницијатива од Прилеп, Центар за одржлив развој Порта од Струмица и Прва Детска амбасада во светот Меѓаши, како носител на проектот.

Во спроведувањето на проектот предвидени се повеќе активности, меѓу кои се:

О Основање на неформална мрежа на ГО-и за мониторинг на детските права;

О Тренинзи и работилници наменети за деца и граѓански организации;

О Извештај од сенка/Студија за ситуацијата на детските права во Македонија/Алтернативен извештај. Република Македонија го има испратено Државниот извештај за детските права до Комитетот за правата на детето во Женева при ООН. Граѓанските организации треба да испратат Извештај од сенка и тој ќе биде подготвен во рамките на овој проект. Она што е ново е дека извештајот ќе содржи исто така извештај изготвен од децата кој ќе биде презентираан пред Комитетот за правата на детето. Децата се активни учесници во подготовката и спроведувањето на истражувањето и анализите со поддршка на возрасните членови;

О Прва конференција во Република Македонија на тема детско учество. Конференцијата ќе биде подготвена од децата и за децата - со учество на 100 деца. Завршниот документ од Конференцијата ќе биде испратен до медиумите, владата, министерствата и другите релевантни институции во државата;

О Медиумите и јавноста се континуирано информирани за сите важни аспекти и настани од овој проект. Нивниот продонес во имплементацијата на детските права и детското учество се секогаш добредојдени.

Истражување за правата на детето

Во текот на месец мај 2009 година, Детската амбасада Меѓаши, во соработка со партнерските организации од градовите Куманово (ХО Мајка), Тетово (Центар за балканска соработка – Љоја), Прилеп (Центар за граѓанска иницијатива), Кавадарци (Совет за превентива на малолетничка деликвенција), Струмица (Центар за одржлив развој – Порта) и Кичево (Женска граѓанска иницијатива Антико), подготви прашалник за истражување на состојбата на детските права во Македонија.

Податоците од истражувањето треба да послужат за подготовка на Алтернативен Извештај за состојбата со детските права во Македонија кој треба да се презентира во Женева, во февруари 2010 година, пред Комитетот за правата на детето при Обединетите нации.

Во подготовката и реализацијата на прашалникот учествуваа 120 деца од градовите Куманово, Скопје, Тетово, Прилеп, Кавадарци, Струмица и Кичево.

Првата верзија на прашалникот беше направена од страна на децата и првичната идеја за прашалникот беше прашалник со максимум 10 прашања. Во текот на работата, произлезе оргомен интерес од страна на децата за тоа дека прашалникот треба да содржи многу поголем број прашања.

Во таа насока произлезе соработка со Агенцијата Брима – интернационална агенција за подготовка и реализација на анкети и прашалници која несебично ни помогна во подготовката на прашалникот со стручна и професионална поддршка. Исто така, во дооформување на прашалникот, насоки добивме и од проф. Др. Марија Донева, членка на колегиумот на Првата детска амбасада во светот Меѓаши.

После завршената работа (завршниот облик на прашалникот), можеме да кажеме дека сме особено горди, што во таа зедничка работа, децата покажаа огромен интерес и со заеднички сили подготвивме прашалник со 63 прашања.

Прашањата се од областа на правата на децата (на пример колку и од каде децата се запознаени со своите права); кршење на детските права

(кој ги крши детските права и каде); насилството во семејството, училиштето и местото на живеење; дискриминација; наметнување на ставови; деца со хендикеп; важноста на информирањето од различни области за правилниот раст и развој на децата; образование и заштита на правата на детето (каде и како детето може да се обрати кога се повредени неговите права).

Пред реализација на истражувањето на терен, децата анкетари, како и координаторите на секоја од групите деца од 7 града и 16 општини, помина низ обука. Работилницата се одржа на 06 Мај со 20 учесника, а ја одржа Ивана Тодевска, проект менаџерка од Агенцијата Брима.

Обуката се состоеше од три дела:

- Во првиот дел се спроведе детална разработка на прашалникот, одејќи прашање по прашање. Секој анкетар требаше да има јасен увид во прашањата и јасен одговор на секое можно поставено прашање од страна на учениците – учесници во анкетирањето;
- Вториот дел од обуката се однесуваше на кодексот на анкетарите (неутралност и непристрасност на анкетарот; доверливост на податоците; анонимност и др);
- Третиот дел на обуката зборуваше за методологијата на спроведување на истражувањето (правила за пополнување на прашалникот; собирање на веродостојни податоци).

Обуката имаше за цел можност секој анкетар да се стекне со знаења и вештини потребни за спроведување на прашалниците на терен.

Реализирањето на истражувањето (спроведување на прашалниците) беше извршено од страна на 120 деца кои учествуваат во проектот Градење култура на детско учество, во основните (вкупно 56) и средните (вкупно 33) училишта во своето место на живеење.

Беше подготвени 2300 прашалници на македонски и албански јазик кои се спроведоа во петтите, шестите, седмтите и осмите одделенија при основните училишта и во прва, втора и трета година при средните училишта.

Пополнувањето на прашалниците беше реализирано во 16 општини во Република Македонија и тоа во општините Куманово, Тетово, Кичево, Кавадарци, Прилеп, Струмица и Скопје во општините Кисела Вода, Аеродром, Центар, Чаир, Гази Баба, Шуто Оризари, Сарај, Карпош, Ѓорче Петров и Бутел.

Искажуваме голема благодарност на општините и раководствата во основните и средни училишта, кои го поддржаа истражувањето токму во нивните училишта, како и благодарност на сите ученици кои учествуваа во истражувањето и дадоа свој допринос.

Изјава од деца – анкетари во врска со анкетирањето:

- Анкетирањето се одвиваше без проблеми. Учениците од сите возрастни категории соработуваа со нас, беа задоволни од концептот на прашањата. Немаше никакви забелешки ниту за формата на прашалникот, ниту пак за начинот на кој ние, децата анкетари ја извршувавме својата задача. Се се одвиваше во најдобар ред и се надеваме дека ја постигнавме целта на истражувањето (Валерија – 12 години, Мери и Дијана – 16 години од Прилеп).

Истражувањето претставува дел од активностите на проектот Градење култура на детско учество, кој е финансиски поддржан од Европската Унија, преку програмата ЕИДХР, а кофинансиран од УНИЦЕФ.

Втор тренинг за граѓански организации кои учествуваат во подготовка на Извештај во сенка за правата на детето

Во периодот од 28 до 30 Јули, 2009 година во Инфо Центарот на Европската Унија во Скопје, се одржа вториот тренинг од областа на правата на детето и мониторинг на детските права на тема Процес на подготовка на Извештајот во сенка и известување пред телата на Обединетите нации, наменет за граѓанските организации (ГО) кои се дел од Националната коалиција на граѓански организации за заштита на правата на детето и учествуваат во подготовка на Извештајот во сенка кон Конвенцијата за правата на детето од ООН.

На тренингот беа присутни 21 учесник, од 13 граѓански организации и тоа: Центар за граѓански иницијативи –Прилеп, Порта – Струмица, Совет за превентива на малолетничка деликвенција – Кавадарци, ХУ Мајка од Куманово, Пхурт – Делчево, Отворете ги прозорците – Скопје, Ла Страда – Скопје, Асоцијација за демократска иницијатива – Гостивар, Младински образовен форум – Скопје, Шелтер центар – Скопје, Полиоплус – Скопје, Месечениа – Гостивар, Коалиција Македонија без дискриминација и Прва детска амбасада во светот Меѓаши – Скопје.

Тренингот опфати низа интерактивни работилници преку кои учесниците

преку лични искуства усвоија основни знаења за процесот на подготовка на извештаи во сенка и се договараа за начинот на известување за состојбата со правата на децата во Македонија.

Целите на тренингот беа: - Јакнење на капацитетите на ГО во мониторинг на спроведување на Конвенцијата за правата на детето од ООН, Факултативните протоколи и другите интернационални инструменти важни за заштита на правата на детето; - Првичен договор за процесот на подготовка на Извештајот во сенка/Алтернативниот извештај за состојбата со детските права во земјата, како процес на истражување од страна на ГО, нивните искуства и резултати од истражувања;

- Јакнење на соработката помеѓу ГО во мониторингот на правата на детето; - Јакнење на улогата на децата во мониторингот на правата на детето, како и на оснажување на процесот на детското учество;

- Јакнење на улогата на ГО за заштита на детските права како партнери во општеството, придонесувајќи за подобар систем на детска заштита и мониторинг на правата на детето во однос на ефективноста на владините политики, закони и практики, а во полза на покралитетен живот на децата во Македонија;

Групата беше соработлива, со висок степен на учество и подготвеност да работи на теми од областа на детските права, особено мониторинг на детските права, како и подготовка на извештајот во сенка од ГО.

Тренери беа: Јасминка Фришчиќ – извршна директорка на Здружението за еманципација, солидарност и еднаквост на жените во РМ ЕСЕ, во однос на презентирање на процесите на подготовка и известување по однос на Конвенцијата за елиминирање на сите форми на дискриминација на жените, 2006 и Конвенцијата за тортура, 2008, Гордана Пирковска Змијанац (програм менаџерка и основачка на Првата детска амбасада во светот Меѓаши) и Драги Змијанац (извршен директор и основач на Првата детска амбасада во светот Меѓаши).

Тренингот претставува континуиран дел од активностите на проектот Градење култура на детско учество, финансиски поддржан од Европската Комисија, како дел од програмата за европски инструмент за демократија и човечки права – (EIDHR), а кофинансиран од УНИЦЕФ.

Избор на деца претставници во Женева

За време на третиот тренинг за деца во Охрид, беше договорено децата да поднесат мотивационо писмо – писмо на интерес, за учество на деца претставници во Женева.

Писмото на интерес, требаше да биде доставено до 10 Септември, а после тој период, секој град во состав координаторот на градот и децата што учествуваат во проектот, ивршиа избор на кандидатите со тајно гласање и со критериуми кои беа договорени на самиот тренинг од страна на децата. Добивме 7 писма на интерес. Секој град имаше права да бира 2 кандидата од предложените 7, но кои не се кандидирани од својот град. Најголем број гласови добија Елена Димитриевска од Тетово и Васка Бојаџи од Струмица.

Официјално, деца претставници во Женева од Република Македонија, кои ќе го претставуваат Алтернативниот извештај за состојбата со детските права кон Конвенцијата за правата на детето од страна на децата се Елена Димитриевска од Тетово и Васка Бојаџи од Струмица.

Работилници за подготовка на алтернативните извештаи за Конвенцијата за правата на детето, Факултативниот протокол за деца учесници во вооружени конфликти и Факултативниот протокол за продажба на деца, детска проституција и детска порнографија

1. На 24 Октомври 2009, како последователна активност на тренингот за правата на деца во институциите, Првата детска амбасада во светот – Меѓаши имаше работилница во хотелот Цар Самуил во Бања Банско. На оваа работилница присуствуваше целиот професионален тим на Детската амбасада и деца претставници на следните организации (вкупно 22 учесника): Центар за граѓански иницијативи – Прилеп, Порта – Струмица, Совет за превентива на малолетничка деликвенција – Кавадарци, ХУ Мајка од Куманово, Антико - Кичево, Љоја – Тетово. Целта на оваа работилница беше подготовка на алтернативни извештаи за Конвенцијата за правата на детето, Факултативниот протокол за деца учесници во вооружени конфликти и Факултативниот протокол за продажба на деца, детска проституција и детска порнографија. Децата учесници во оваа работилница го изготвуваа нивниот, детски извештај за Конвенцијата за правата на детето кој треба да биде испратен и презентиран до Комитетот за правата на детето во Женева.

2. На 30.10.2009, во ЕУ Инфо центарот во Скопје, се оддржа еднодневна работилница за членките на Коалицијата со цел подготовка на Алтернативните извештаи. Програмата беше поделена на 2 блока – работилници. Првиот дел од работилницата го водеше Силва Пешиќ, во кој таа подетално ги запозна учесниците со процесот на известување пред Комитетот за правата на детето преку презентација на документарен филм. Вториот дел од работилницата беше посветен на

разработка на првата работна верзија на Алтернативните извештаи за Конвенцијата за правата на детето и двата факултативни протоколи од страна на членките на Националната Коалиција за правата на детето. На крајот од работилницата беше договорен понатамошен план за соработка со членките на Коалицијата за доработка на Алтернативните извештаи.

3. На 11.11.2009, во хотелот Средно Водно во Скопје, се оддржа еднодневна работилница за подготовка на извештаите во сенка на која присуствуваа членките на Коалицијата. Модератор на работилницата беше Проф. Д-р. Мирјана Најчевска, експерт за човекови права. Работилницата беше наменета за финализирање на работните верзии на Алтернативните извештаи. Извештаите се разгледуваа од страна на членките на Коалицијата и беа донесени препораки, коментари и дополнувања на истите преку групна работа и пленарни дискусии. На оваа работилница учество земаа и децата, кои го подготвуваа нивниот детски извештај во сенка одделно од возрасните.

4. Работилници за подготовка на детскиот извештај беа реализирани и на 13 и 19 Ноември. На 13 Ноември учество зеда 12 деца, а на 19 Ноември 13 деца. Работилниците се одвиваа во просториите на Детската амбасада Меѓаши. Се разгледуваше Извештајот од страна на присутните деца, членки претст

Трет тренинг за деца на тема Децата во процес на подготовка на извештај во сенка и известување за состојбата со детските права

Во периодот од 29 до 31 Август, 2009 година во Хотел Славија во Охрид, се одржа третиот тренинг за деца на тема Децата во процес на подготовка на извештај во сенка и известување за состојбата со детските права.

Тренингот претставува континуиран дел од активностите на проектот Градење култура на детско учество, финансиски поддржан од Европската Унија, а кофинансиран од УНИЦЕФ.

Учествуваа 28 деца, на возраст од 9 до 18 години, од ЦГИ –Прилеп, Анτικο – Кичево, Љоја – Тетово, Порта – Струмица, СППМД – Кавадарци, ХУ Мајка од Куманово и Детската амбасада Меѓаши – Скопје.

Задача на обуката беше да им овозможи на учесниците продлабочување на знаењата од областа на правата на децата, Конвенцијата за правата на детето, како и со знаења кои ќе им помогнат во подготовка на Извештајот во сенка направен од децата, а презентираан пред Комитетот за правата на детето во Женева.

За време на одржувањето на тренингот се покажа дека има потреба од подетална разработка на теми врзани за односите во семејството, како и работилници со симулациски вежби за начинот на презентирање на

извештајот во Женева. На тренингот покрај работата на планираните теми според програмата, децата направија сопствени видувања за прекршувања на правата на детето. Исто така, направени беа договори за начинот на избор на децата кои ќе го претставуваат детскиот извештај во Женева. Исто така се одреди датумот до кој треба да се пратат мотивационите писма од страна на децата за избор на две деца претставници во Женева.

На крајот од семинарот сите учесници пополнија евалуационен прашалник. На прашањето - Дали овој семинар го сметаш за корисен, сите присутни деца одговорија потврдно, а на прашањето зошто? Еве неколку одговори: - Научивме како треба да изгледа Алтернативниот извештај; - Дознавме работи за нашите права кои не ги знаевме; - Научив многу работи; - Заради тоа што се дружевме и ги искажавме нашите мислења.

На прашањето за коментари и прашања, еве неколку одговори: - Кога нареден семинар? - Кога ќе одиме пак? - Најдобри сте. Едвај чекам да одиме пак. - Се беше многу убаво.

Тренери беа: Гордана Пирковска Змијанац и Драги Змијанац

Трет тренинг за граѓански организации кои учествуваат во подготовка на Извештаи во сенка за правата на детето

Во периодот од 29 Септември до 02 Октомври, 2009 година во Хотелот Алпина во Маврово, се одржа третиот тренинг од областа на правата на детето и мониторинг на детските права на тема Подготовка на извештаи во сенка за правата на детето со посебен осврт на Факултативните протоколи, наменет за граѓанските организации (ГО) кои се дел од Македонската национална коалиција на граѓански организации за заштита на правата на детето и ќе учествуваат во подготовка на Извештајот во сенка кон Конвенцијата за правата на детето од ООН.

На тренингот беа присутни 22 учесника, од 17 граѓански организации и 2 коалиции и тоа: Центар за граѓански иницијативи –Прилеп, Порта – Струмица, Совет за превентива на малолетничка деликвенција – Кавадарци, ХУ Мајка од Куманово, Пхурт – Делчево, Отворете ги прозорците – Скопје, Ла Страда – Скопје, Асоцијација за демократска иницијатива – Гостивар, Младински образовен форум – Скопје, Шелтер центар – Скопје, Полиоплус – Скопје, Месечениа – Дебар Анτικο - Кичево, Асоцијација за демократски иницијативи АДИ – Гостивар, Асоцијација за здравствена едукација и истражување Хера – Скопје, Лајфстарт – Битола, Центар за човекови права и разрешување конфликти – Скопје, Љоја – Тетово, Коалиција Македонија без

дискриминација, Коалиција Сите за правично судење и Прва детска амбасада во светот Меѓаши – Скопје.

Тренер на семинарот беше Проф. Др. Невена Вучковиќ Шаховиќ – член на Комитетот за правата на детето во Женева, од 2003 до 2009, која беше поканета од страна на УНИЦЕФ, како експерт за правата на детето.

Тренингот опфати низа интерактивни работилници преку кои учесниците преку лични искуства и практични вежби, усвоија основни знаења за процесот на подготовка на извештаи во сенка со посебен осврт на Факултативните протоколи и се договараа за начинот на известување за состојбата со правата на детето во Македонија.

Се работеше на следниве теми: Воведни напомени за човековите права и правата на детето; Договорни тела на Обединатите нации – надзор; Конвенција за правата на детето и надзор над остварувањето на правата; Извештаи и известување, како треба државата да го претставува извештајот; Како да се анализира државниот извешта;

Општо за факултативните протоколи и работата на Комитетот во надзор над имплементацијата; Факултативен протокол кон Конвенцијата за правата на детето за учество на децата во вооружени дејства; Разговор на претставниците на коалицијата со Комитетот; Факултативен протокол кон Конвенцијата за правата на детето за продажба на децата, детска проституција и детска порнографија.

Последниот ден, се претставија нацрт алтернативните извештаи на Македонската Национална коалиција на невладини организации за заштита на правата на детето и се направи договор за понатамошниот тек на работата во процесот на подготовка на алтернативните извештаи.

Тренингот претставува континуиран дел од активностите на проектот Градење култура на детско учество, финансиски поддржан од Европската Комисија, како дел од програмата за европски инструмент за демократија и човечки права – (EIDHR), а кофинансиран од УНИЦЕФ.

Алтернативни извештаи на невладините организации кон државните извештаи за состојбата со правата на детето во Република Македонија

Алтернативните извештаи на невладините организации по повод Вториот периодичен државен извештај по Конвенцијата за правата на детето[1] и иницијалните извештаи за факултативните протоколи се подготвени од Националната коалиција за правата на детето - Република Македонија - НКПД (Неформална коалиција формирана во 1997 година) како проектна активност на Првата детска амбасада во светот МЕЃАШИ. За потребите да се подготват извештаите во 2009 година беше обновена и проширена оваа НКПД со нови организации членки и две коалиции. Во изработката на Алтернативните извештаи учествуваа вкупно 21 граѓански здруженија и 2 коалиции на граѓански здруженија.

По повод презентацијата на Алтернативните извештаи, жал ми е што повторно мора да истакнеме дека правата на децата во Македонија се загрозени и не се почитуваат и да ја искажам нашата загриженост поради неефикасноста и нефункционирањето на механизмите на државата во поглед на:

- Заштитата на децата и спречувањето на нивното злоставување Насилството врз децата и меѓу децата
- Недоволната посветеност на државата за децата во институциите, на нивните потреби и проблеми
- Дискриминацијата на децата роми во секој поглед, особено во образовниот систем
- Во Македонија, правата на децата се кршат во сите области: социјалната дејност, образованието, здравството, правосудството, семејството, медиумите, комуникациите...
- Злоупотребата на децата од година во година постојано се зголемува. Падот на животниот стандард, запоставувањето на реалните потреби на децата и неможноста тие да се задоволат, олабавувањето на семејните врски, зајакнувањето на политичките тензии и гетоизирањето на одредени групи според етничката, јазичната, религиозната припадност, придонесоа состојбата на децата уште повеќе да се влоши во последниве години.

Државата не презема чекори за спречување и борба против дискриминацијата на децата ниту прави процена на постоечките нееднаквости во уживањето на правата на децата, особено децата чии родители се со низок социјален статус.

При изготвувањето на иницијалниот извештај во 1996 година од страна на државата беа консултирани граѓанските организации, но при изготвувањето на вториот периодичен извештај во 2007 година оваа консултација беше изоставена.

Оваа година Конвенцијата за правата на детето (КПД) ја славеше својата 20-годишнина. За жал, во РМ и покрај бројните обиди за подобрување на правата на децата и бројните законски измени и дополнувања, се уште правата на децата не се во целост заштитени. Во одредени случаи тоа е поради законодавни пропусти, но во одредени случаи каде постои добра законска рамка се случува пропустот да настане при имплементацијата на Законот.

Алтернативниот извештај содржи голем број проблеми со кои се соочуваат децата во РМ и препораки како да се надминат истите. Пред се во извештајот се дава преглед на состојбата и потребата да се работи на полето на ратификација на сите меѓународни документи кои обезбедуваат заштита на правата на децата, како и дооформување на целокупната законска рамка во Републиката. Тука спаѓа потребата од ратификација на Конвенцијата на Советот на Европа за заштита на деца од сексуална експлоатација и сексуална злоупотреба, ратификување на Конвенцијата за заштита на правата на лицата со посебни потреби во рамките на ООН и донесување на Законот за заштита од дискриминација преку кој ќе се дизајнираат мерки кои нема да остават правни празнини за толерирање на каква било дискриминација. Исто така, потребно е дополнување и промена на постоечките законски одредби кои ги регулираат правата на децата, како што е потребата за дополнување и изменување на Законот за семејство, Законот за социјална заштита, Законот за заштита на децата и други. Исто така, формирањето на Детски народен правобранител како посебна институција која целосно ќе се посвети на заштита на правата на децата е една од најзначајните генерални препораки за што подетално е образложено во Алтернативниот извештај.

Покрај општите проблеми и препораки кои ги содржи извештајот разработени се и доста специфични проблеми од чие надминување зависи и нивото на заштита и остварување на правата на децата.

Некои од тие препораки се следните:

- Зајакнување на системите за прибирање и анализа на податоци на национално и на локално ниво за да се промовира донесувањето политики засновани на докази.
- Редовни обуки за државните институции, општините, училиштата, родителите, медиумите, државните службеници кои ја применуваат КПД.
- Печатење и дисеминација на КПД на повеќе јазици.
- Повидливи кампањи за подигање на свеста за значењето на КПД.
- Формирање посебен објект во кој децата ќе ја издржуваат мерката притвор, никако заедно со возрасните притвореници.
- Да се формира Детски народен правобранител како посебна институција која целосно ќе се посвети на заштита на правата на децата.
- Ратификација на Конвенцијата на Советот на Европа за заштита на деца од сексуална експлоатација и сексуална злоупотреба.
- Ратификување на Конвенцијата за заштита на правата на лицата со посебни потреби во рамките на ООН.
- Донесување на Законот за заштита од дискриминација преку кој ќе се дизајнираат мерки кои нема да остават правни празнини за толерирање на каква било дискриминација.

Специфични препораки

- Ослободување од партиципација при остварување на право на здравствена заштита за СИТЕ деца.
- Вклучување на СИТЕ деца во задолжителното основно образование.
- 24-часовна достапност на сите центри за социјална работа. Задолжително вработување на социјални работници и дефектолози во СИТЕ основни училишта.
- Вработените во Центрите за социјална работа треба да се секојдневно на терен, рано да ги откриваат состојбите на семејствата кои се во ризик и да превенираат можно насилство и злоупотреба над децата во дисфункционални семејства.
- За подобра превенција од семејно насилство ЦСР да го практикуваат механизмот засилен надзор на родителско право или одземање на родителско право.
- Итна дислокација на Воспитно-поправниот дом - Тетово на посоодветно место и во најкраток рок малолетните лица од машки

пол во воспитно-поправната установа да бидат издвоени од возрастните затвореници во затворот во Скопје, а малолетните лица од женски пол од женското одделение од КПУ Идризово.

[1] Конвенцијата за правата на детето беше усвоена од Генералното собрание на ООН во 1989 година. Правата зацртани во оваа Конвенција ги дефинираат универзалните принципи и норми за статусот на детето. Република Македонија пристапи кон Конвенцијата во ноември 1993 година. Првиот извештај за состојбата со правата на децата државата пописничка мора да го поднесе 2 години по ратификацијата на Конвенцијата. Понатаму, извештаи се бараат секои 5 години со можност за додатни извештаи во меѓупериодот, доколку е тоа потребно. Во 2007 година Република Македонија го предаде Вториот периодичен извештај за Конвенцијата. Сите извештаи ги разгледува Комитетот за правата на детето при ООН, кој се состанува неколку пати годишно во Женева. Откако Комитетот ќе ги добие државните извештаи, понатаму бара пишани информации од невладини и меѓувладини организации.

[2] Организации членки на Националната Коалиција за правата на детето: Асоцијација за демократска иницијатива (АДИ) – Гостивар, Асоцијација за здравствена едукација и истражување „ХЕРА“ – Скопје, Женска граѓанска иницијатива „Антико“ – Кичево, Коалиција „Сите за правично судење“ – Скопје (коалиција на 17 НВО-и), „Лајфстарт“ – Битола, Македонија без дискриминација (сојуз на 11 НВО-и), Младински образовен форум – Скопје, Отворена порта – Ла Страда – Скопје, „Отворете ги прозорците“ – Скопје, Пост полио група за поддршка „Полио Плус“ – Скопје, Прва детска амбасада во светот „Меѓаши“ – Скопје, „Пхурт“ – Делчево, Совет за превентива од малолетничка деликвенција – Кавадарци, Хелсиншки Комитет за човекови права на Република Македонија – Скопје, ХОПС „Опции за здрав живот“ – Скопје, Хуманитарно здружение „Мајка“ – Куманово, Хуманитарно и добротворно здружение на Ромите во Македонија „Месечина“ – Гостивар, Хуманитарно и добротворно здружение на Ромите во Македонија „Месечина“ – Дебар, Центар за Балканска соработка „Лоја“ – Тетово, Центар за граѓанска иницијатива – Прилеп, Центар за човекови права и разрешување конфликти – Скопје, Центар за одржлив развој „Порта“ – Струмица, Шелтер центар – Скопје

**ПЕРЦЕПЦИЈА НА ДЕЦАТА ЗА НИВНИТЕ ПРАВА,
ДИСКРИМИНАЦИЈАТА И НАСИЛСТВОТО ВРЗ ДЕЦАТА**

(извештај од теренско истражување)

Првата детска амбасада во светот – Меѓаши во периодот од 1ви до 8ми Јуни 2009 година спроведе истражување меѓу ученици од петто до осмо одделение во 41 основно училиште во 7 градови во Македонија (Куманово, Скопје, Тетово, Кичево, Кавадарци, Прилеп и Струмица) и ученици од прва до трета година во 24 средни училишта во 16 општини -6 града во Македонија (Куманово, Скопје, Тетово, Кавадарци, Прилеп и Струмица).

Теренското истражување го спроведоа група од 70 деца и млади, членови на седум граѓански организации: Антико – Кичево, Мајка – Куманово, Совет за Превентива од Малолетничка Деликвенција – Кавадарци, Porta – Струмица, Љоја – Тетово, Центар за Граѓанска Иницијатива – Прилеп и Детската амбасада Меѓаши - Скопје.

БРИМА Скопје, асоцијативна членка на GALLUP International, ги обработи податоците користејќи специфични методи за статистичка обработка.

Анкетирањето е спроведено на 2234 ученици, деца од 10 до 18 години со помош на анкетен прашалник. Децата ги подготвија прашањата кои сметаа дека треба да бидат застапени а потоа истите беа доработени од страна на стручни лица. Примерокот од 2234 испитаници репрезентативно ја отсликува младата популација во Македонија врз основа на неколку демографски категории. Според етничката припадност на испитаните ученици 1282 (57.4%) се Македонци, 659 (29.5%) се Албанци, 74 (3.3%) се Роми, 44 (2%) се Срби, 33 (1.5%) се Бошњаци, 31 (1.4%) се Турци, 4 (0.2%) се Власи и останати се 19 (0.9%). Дел од испитаниците односно 88 (3.9%) одбиле да одговорат на прашањето за етничката припадност.

Истражувањето е спроведено на случаен примерок на училишта,

составен од база на средните и основни училишта во конкретните 7 општини. Тоа ја презентира перцепцијата на децата за нивните права, за насилството и дискриминацијата, ги прикажува тие прецепции во различни форми и нивоа на присутност, како лични доживувања или како ним познати случувања. Според половата распределеност на испитаниците, машки се 1034 (46.3%), а 1078 (48.3%) се женски, а 122 (5.5%) испитаници одбиле да одговорат на прашањето.

Извештајот опфаќа анализа на неколку аспекти од истражувањето, поделени во 3 тематски целини: запознаеност на децата со нивните права и детското учество, дискриминацијата и насилството врз децата. Врз основа на податоците добиени со анализата на истражувањето децата ќе подготват Извештај во сенка кој ќе биде доставен до Комитетот за правата на детето при ООН. Извештајот ќе содржи и препораки до Владата и Собранието на Република Македонија со цел подобрување на состојбата на децата во државата и нивно вклучување во процесите на одлучувања за прашања од нивен интерес. Во согласност со наодите и препораките од истражувањето, Детската амбасада ќе преземе лобирачки активности за потребата од поефикасна заштита на децата во Македонија и практична примена на Конвенцијата за правата на детето од страна на државните институции

ЗАПОЗНАЕНОСТ НА ДЕЦАТА СО НИВНИТЕ ПРАВА И КОЛКУ ТИЕ СЕ ПОЧИТУВААТ

Генерален заклучок е дека над 70% од децата на школска возраст не ги познаваат своите права, а останатите знаат дека имаат права но немаат подетални информации за нив. Децата и кога може да идентификуваат дека некои нивно право е повредено не знаат каде да се обратат за да го заштитат тоа свое право. Интересен е податокот дека децата најмногу знаат за детските права од училиште, а дури 65% од нив, доколку им се прекршени правата, не би се обратиле во училиштето. Овој заклучок претставува сериозен проблем бидејќи се поставува прашањето: како децата ќе се залагаат за своите права доколку не ги познаваат и доколку не можат да ги заштитат во институциите каде го поминуваат најголемиот дел од денот?

Децата најмногу биле информирани за правата на детето преку училиштата

На прашањето „Дали си слушнал/а за Конвенцијата за правата на детето?“ (КПД)

53% од децата одговориле со Да, а 38.5% со Не. Информирањето на децата во однос на КПД се уште не е задоволително. Значајно е што за КПД децата најчесто се информираат од училиштата и медиумите (69%), а помалку од семејствата (33%).

Со цел Децата да се запознаат со нивните права и Конвенцијата за правата на детето, препорачуваме одржување на повеќе часови посветени на оваа тема, потоа трибини, работилници, семинари како и изработка на едукативен материјал (постери, флаери) поделени главно низ училиштата.

Иако 68.9 % од децата за своите права биле информирани од училиштата, тие за прекршувања на правата не се обратиле во училиштата туку кај родителите 49,7%, полицијата 13,5, а во училиштето се обратиле само 9,1 %. Веројатно причина за тоа се самите наставници/професори кои децата ги навеле на прво место во однос на непочитување на правата на децата (29,7%) надвор од семејството па потоа другарите 27,8% а соседите 22,8%

Истражувањето покажа дека 60% од испитаниците не се запознаени со СОС телефонските броеви каде можат да се обратат за помош. Од наведените познати телефонски броеви, на 83% од испитаниците познат им е бројот на полицијата. 30% од децата се обратиле на некој од телефонските броеви за помош, од кои 76% отпаѓа на полицијата. Од ова може да се забележи дека децата не се доволно запознаени со телефонските броеви за помош, исклучок од тоа е телефонскиот број на полицијата.

Истражувањето покажува дека 55-77% од децата се доволно информирани за прашања од областа на образованието, зависности, заштита од ХИВ/СИДА и преносливи болести, култура и здравство. Оваа статистика, сепак се однесува на деца кои одат во училиште и кои се дел од градски семејства. Придобивка на информирање немаат деца на улица, од ранливи групи и деца од рурални средини.

Во семејството, правата на децата најмногу се почитувани од бабите и дедовците а помалку од нивните родители. Според добиените податоци во рамките на семејството најчесто прекршувањето на детските права се врши од страна на брат/сестра. При прекршување на некое право, децата најчесто се обраќаат на семејството, а помалку од 25% се обраќаат на СОС телефоните и други институции.

На прашањето “Кои права не се почитуваат во твоето семејство” 60% од испитаниците одговориле дека тоа е правото на приватност, 32% правото на сопствено мислење, додека пак 7% одговориле дека тоа е правото на образование.

Непознавањето на правата на идентитет, еднаквост, слобода на избор и дружење, право на информираност, претставува сериозен проблем бидејќи се работи за права од есенцијално значење и права кои се важна одлика на секоја демократска држава.

На прашањето кој е должен да ги гарантира/обезбеди правата на детето тие одговориле на прво место државата со 71,2%, семејството 68,3%, училиштето 46,8% а граѓанските организации се на четврто место со 19,6%.

Интересно е да се нагласи дека децата за правата на децата најмногу се информирани покрај училиштето, од телевизиите 46,5%, дома 39,1%, преку интернет 28,9%, списание 25,6%, Граѓански организации 10,2%. Но, кога ги прашавме каде си слушнал за Конвенцијата за правата на детето, 21,3% одговориле на вебстраницата на Првата детска амбасада во светот и 21,1% од граѓанските организации. По основ ова прашање (каде си слушнал за Конвенцијата за правата на детето) на прво место е повторно училиштето со 61,2%, медиумите со 60,7%, преку интернет 42,6% и дома со 33,3 %.

Истражувањето покажа дека правото на детето да биде слушнато многу ретко се практикува во училиштата и пошироко.

На прашањето дали според тебе правата на детето ги вклучува и одговорностите со Да одговориле дури 82,5%. На прашањето „Што според тебе претставува одговорност на детето“ испитаниците одговориле дека одговорност е да ги извршуваат сопствените обврски и да се однесуваат со почит кон другите (до 64%), додека пак многу мал процент (до 1%) одговориле дека одговорност е да ги почитуваат возрасните(родителите), да учат и да ги извршуваат обврските во училиште.

За овој податок, самите деца кои го спроведоа теренското истражување сметаат дека зборува за тоа дека почитувањето на возрасните и родителите е од најмала важност за децата. Според нив за да се смени ваквата ситуација неопходно е семејството да функционира на подемократски начин, односно повеќе да се почитува и да се зема во предвид мислењето на детето при донесувањето на одлуки за семејството, со што меѓу другото ќе се воспостави и пријателски однос помеѓу родителите и децата и со тоа и повеќе ќе ги почитува.

Потребни се дополнителни напори да се обезбедат обуки на наставниот, здравствениот, социјалниот и друг кадар од оваа област во контекст да се направи целосно запознавање со одредбите на Конвенцијата за правата на детето.

Иако правата на децата станаа дел од задолжителната наставна програма во основните училишта преку предметите Запознавање на околината и Граѓанско општество, сепак се чини дека тоа се уште не е доволно, потребни се дополнителни чекори за децата да се запознаат со нивните права, а уште повеќе за да се почитуваат.

НАСИЛСТВО

(УЧИЛИШТЕ, СЕМЕЈСТВО)

Генерален заклучок е дека насилството е насекаде присутно во енорно висок процент (во семејството, училиштето, улицата, меѓу врсниците). Според децата кои го спроведоа теренското истражување, повеќето случаи на насилство остануваат невидливи затоа што децата се плашат да зборуваат за тоа. Нивната препорака е децата да се охрабрат да зборуваат за овие проблеми затоа што молчењето го отежнува решението на проблемите

НАСИЛСТВО ВО УЧИЛИШТЕТО

Не не изненадува толку податокот што 57% од децата познаваат деца кои биле удрени од страна на наставник/професор, колку податокот што 35% од децата се информирани за постоење на насилство од страна на деца врз професорите/наставниците.

На прашањето Дали во твоето училиште се случува насилство? - дури 56% од учениците одговориле потврдно, а 14% од нив одговориле дека тоа насилство се случува секојдневно.

Во средните училишта насилството е за 6% позастапено отколку во основните.

Децата ги дефинирале следните облици на насилство во училиште.

Погрдни имиња и прекари 65,7%

Навредување 58,6%

Ширење невистини – озборувања 56,1%

Удирање – тепање, високи 55,6%

Заканување со физичко насилство 48,1%

Меѓу облиците на насилство кои постојат во училишните средини се вбројува и сексуалното вознемирување за кое 9% одговориле потврдно. Сметаме дека оваа бројка е поголема бидејќи голем дел од децата не знаат што се подразбира под сексуално вознемирување (најверојатно бидејќи во училиштата не постои сексуално воспитување), а дел од нив се срамат да признаат.

Повеќето случаи на насилство во училиштето остануваат невидливи затоа што децата се плашат да кажат. Децата треба да се охрабрат да

зборуваат за насилството затоа што молчењето го отежнува решението на проблемите

Вулгарните зборови се прв облик на насилство од страна на децата кон професорите за разлика од професорите кон децата кога шлаганиците се на прво место.

На прашањето дали си информиран/а за случаи на насилство на ученик врз професор/професорка потврдно одговориле 35%!

НАСИЛСТВО ВО СЕМЕЈСТВОТО, ПОМЕЃУ ВРСНИЦИ, НА УЛИЦА

64% од децата одговориле дека во нивните семејства нема насилство, додека пак 21% од децата се изјасниле дека има насилство, од кои 2.3% одговориле дека тоа се случува секојдневно. Но, иако 64% од децата одговориле дека нема насилство во нивните семејства, на прашањето Дали биле удрени во семејството, 41,6% од децата потврдиле дека биле удрени во семејството, што е за само 15,8% помалку од процентот на децата кои биле удрени во училиште, како и потврдата дека 35,9% биле удирани на улица

На прашањето „Дали ти се случило ти лично да удриш-тепаш некој член од твоето семејство?“ со да одговориле 15.5% од кои машки се 14% а женски 18%. Во однос на психичкото насилство најизразени категории се навредување (30%) и исмејување (18%). Ова е најизразено кај учениците од трета година (45% навредување; 24%-исмејување). Според децата истражувачи, најверојатно тоа се должи на тоа што станува збор за повозрасни деца кои се физички и ментално поразвиени и врз кои родителите не можат да применат физичка сила. Слична процентуална застапеност има и во спротивна ситуација кога децата лично навредуваат или исмејуваат некој член од семејството.

Насилство помеѓу врсници

Повеќе од половината (64,2%) од децата одговориле дека е присутно насилството помеѓу нив. Тие одговориле дека најчесто како облик на насилство е употреба на шлаганица, на веднаш потоа е насилството со вулгарни зборови или закани. Највисок е процентот на децата кои одговориле дека биле навредени од соученик. Не е занемарувачка и бројката на деца кои одговориле дека лично удриле некој врсник (21,8%) со поголема застапеност помеѓу машките и исто така повисока е процентуалната застапеност помеѓу средношколците отколку кај основците.

Според резултатите од анкетата дури 65% деца одговориле дека постои насилство на улиците од кои 22% се изјасниле дека тоа се случува

секојдневно.

На прашање каде може да се обратиш за помош, децата ги навеле итните служби и информации (192,193,194 и 188) а потоа СОС линиите, од кои СОС телефонот за деца и млади го знаат само 25% од децата.

Може да се забележи дека телефонскиот број 192 на Полицијата е најфреквентен каде децата се јавуваат и бараат помош со 76,2, потоа следува СОС телефонот за деца и млади 0800 12222 со 20,1 СОС за помош со дрога 13.0% и СОС за помош со трговија со луѓе 12.6%

ДИСКРИМИНАЦИЈА

Генерален заклучок е дека основниот принцип и право да не се биде дискриминиран/а е најмалку познат кај децата, што воедно укажува и на опасноста дека тие и во ситуации кога се дискриминирани не го забележуваат тоа како дискриминација, затоа што и немаат доволно познавање за истото. Нужно е во поцесот на образование да се посвети поголемо внимание на подигање на свеста на педагошкиот кадар и учениците за прашања од областа на (не)дискриминацијата.

Само на 1,3% од децата им е познато правото на еднаквост (без дискриминација)!

39% од децата анкетирани во ова истражување сметаат дека некогаш во некоја ситуација биле дискриминирани а 40% чувствуваат дека во некоја ситуација биле обесправени и тоа поради: возраста (44%), социјалното потекло 23%, етничката група на која и припаѓаат (17%), полот (16%), вероисповест (15%). Дискриминацијата по пол повеќе ја чувствуваат девојчињата (19,1%) отколку момчињата (12,2%)

Како најчеста основа за дискриминација децата ја навеле возраста што според нас укажува на фактот дека децата не се третираат доволно рамноправно со возрасните и не се постапува кон нив како кон субјекти. Следува дискриминацијата врз основа на социјално потекло, јазик, потоа етничка припадност, пол и вероисповед.

Дискриминацијата врз основа на возраст најзастапена е во градовите Кавадарци и Кичево (со 60%), а најмалку во Тетово и Куманово. (40%). Возраста како причина за дискриминација најмногу ја чувствуваат учениците/чките од 7 одд.,(секој/а втор/а се чувствува за дискриминиран/а) а најмалку учениците/чките од 8 одд. (секој/а трет/а се чувствува за дискриминиран/а)

23% од децата одговориле дека нивното социјално потекло е основа за дискриминација односно тоа создава поинаков однос врз нив од страна на другите. Половина од нив изјавиле дека се чувствуваат дискриминирани врз основа на социјално потекло од страна на другарите, а 44 % од страна на професорите,

Една четвртина (23%) од децата одговориле дека нивното социјално потекло е основа за дискриминација односно тоа создава поинаков однос врз нив од страна на другите и тоа, половина од нив рекле дека се чувствуваат дискриминирани врз основа на социјално потекло од страна на другарите, а 44 % од страна на професорите.

Социјалните разлики и јазови кои постојат во општеството се одразуваат во односот на професорите кон децата и се рефлектираат и меѓу самите деца.

Околу 20% од децата одговориле дека се чувствуваат дискриминирани поради своето етничко потекло. Од нив момчињата (27%) се чувствуваат подискриминирани од девојчињата (16%). Истражувањето покажува дека овој вид на дискриминација е најзастапен меѓу самите деца. Нееднаквиот однос по оваа основа, децата го доживуваат од своите другари/ки (46%), соученици (30,8%).

Дискриминацијата врз етничко потекло е најзастапена во градовите Тетово (31%) и Кичево (32%), соодветно на дискриминацијата по јазик, што укажува на потребата од преземање мерки со кои би се делувало во правец на намалување на појавата, особено преку соодветни училишни програми.

Момчињата се чувствуваат подискриминирани (22%) по оваа основа од девојчињата (12%). Овој вид дискриминација доминира во прва год. средно училиште (23%), најмалку е застапена во трета год. средно (10%).

Дискриминацијата врз основа на пол повеќе ја чувствуваат девојчињата од момчињата (разлика од 8%). Како и претходните две основи на дискриминација и оваа основа е најзастапена во Тетово (20%) и во Кичево (21%).

Дискриминацијата врз основа на пол повеќе ја чувствуваат девојчињата од момчињата (разлика од 8%). Како и претходните две основи на дискриминација и оваа основа е најзастапена во Тетово (20%) и во Кичево (21%). Најмногу се случува кај учениците од прва год. средно (23%), а најмалку во трета год. средно. (11%).

Јазикот како основа за дискриминација е најизразен во Тетово (29%), а најмал е во Кавадарци. (6%). Најчесто се појавува во 6 одд., а најмалку во 3-та гоодина средно училиште.

Вероисповедта како основ за дискриминација е најзастапена кај децата од 5то од. (31%), а најмалку во трета год. средно (5,7%) и најчесто се случува во Тетово (25%) и Кичево (32%).

Благодарност до:

- сите деца (70) кои го спроведоа теренското истражување и координаторите
- сите 65 основни и средни училишта кои дозволија ова истражување да биде спроведено
- локалната самоуправа (16 општини): Струмица, Кавадарци, Тетово, Куманово, Прилеп, Скопје и Кичево.
- финансиерите на истражувањето како една од активностите предвидени со проектот „Градење култура на детско учество“, финансиран од Европската Комисија, како дел од програмата за европски инструмент за демократија и човечки права – (EIDHR) и кофинансиран од УНИЦЕФ.

НОВОСТИ, ПОСЕТИ

Првата дама на Словенија Барбара Миклиќ - Тирк во посета на Првата детска амбасада

Првата дама на Словенија госпоѓата Барбара Миклиќ – Тирк имаше средба и со децата кои се вклучени во Дневниот ценар за деца на улица, со децата од Детските работилници и со работниот тим во Амбасадата

Првата дама на Словенија госпоѓата Барбара Миклиќ – Тирк сопругата на Претседателот на Република Словенија Данило Тирк ја посети Првата детска амбасада во светот Меѓаши, Република Македонија.

Госпоѓата Тирк имаше средба и со децата кои се вклучени во Дневниот ценар за деца на улица, со децата од Детските работилници и со работниот тим во Амбасадата. Во оваа пригода господинот Драги Змијанац извршен директор на Детската амбасада и ја подари на госпоѓата Тирк маскотата-статуетка на Амбасадата Бушавко и ја

информира за активностите за директна помош и поддршка што оваа амбасада ги спроведува за децата во Македонија.

ПОСЕТИ ОД ИТАЛИЈАНСКИТЕ ЕВРОПРАТЕНИЦИ И ITO SUPPORTING COMITY ОД ЈАПОНИЈА

Италијанскиот европарламентарец Alessandro Battilocchio и Претседателот на FIDEAS Dr. Giuliano Bartolomei во посета на Првата детска амбасада во светот Меѓаши

ПАРТНЕРСТВА, ДОНАЦИИ, СПОНЗОРСТВА

Новогодишни честитки

Петта година по ред Првата детска амбасада во светот – Меѓаши, со голема помош од страна на дечињата членови на ликовната работилница, изработија новогодишни честитки. Оваа година новогодишните честитки се со 8 мотиви. Цената на истите беше 35,00 денари со вклучен плик. Мотивите на честитките се детска изработка, односно се делови од детски цртежи, кои што технички се дизајнирани од возрасни луѓе. Вкупната сума која што е собрана од новогодишните честитки изнесува 621.704,00. денари. Средствата што се собрани од продажбата на новогодишните честитки ќе се наменат за работа на Бесплатниот СОС телефон за деца и млади 0800 1 22 22, Борба против педофилија и секаков вид насилство врз децата, Дневен центар за деца кои не одат на училиште и Бесплатна правна служба.

6 најголеми подржувачи на Меѓаши преку купување на новогодишни честитки 2009 – 2010

1. Промедика
2. Логин системи
3. Еуро-Фарм
4. S&T
5. Општина Куманово
6. ЗЕЛС

3 најголеми подржувачи на Меѓаши преку купување на новогодишни честитки 2009 – 2010 (поединци)

1. Јован Деспотовски
2. Ерван Фуере
3. Славко Лазовски

Извештај за донации од страна на граѓаните во каси

Во периодот од март до мај во касичките за донации од страна на граѓаните што Првата детска амбасада во светот – Меѓаши ги постави низ цела Македонија, граѓаните дарувале вкупно 104.552,00 денари.

Во овој период полните касички беа заменети со нови на следниве локации: Тинекс (Лептокарија, Дирекција, ул. Првوماјска, Штип, Кавадарци, Хром, Железара, Водњанска, Вучко) вкупно 47.631,00 денари, Министерство за култура настан во Рамстор („Недела на турскиот филм“) 20.543,00 денари, Рамстор 7.713,00 денари, Менувачница Еуро Марфи – Кисела Вода 906,00 денари, Хотел Сквер-

Сккопје 2.839,00 денари, Тедико-Бутел 10.082,00 денари, Стопанска Банка (Радовиш, Кавадерци) 13.823,00 денари ЛТД ДООЕЛ СТОРМ-Аеродром 1.015,00 денари. Во текот на броењето и отварањето на касичките во комисијата присуствуваа следниве: Христина Георгиевска Змијанац, Петре Близнаковски, Слободанка Богоевска, Маја Фотевска, Наташа Перик, Влатко Пеповски, Адил Алуш, Мујо Скендеровиќ и АлександраЈаргиќ.

Им благодариме на граѓаните што со секоја нивна донација во касичките, ја покажаа нивната желба да ја поддржат работата на Првата детска амбасада во светот – Меѓаши.

Во периодот од јуни до декември во касичките за донации од страна на граѓаните што Првата детска амбасада во светот – Меѓаши ги постави низ цела Македонија, граѓаните дарувале вкупно 175 735,00 денари. Во овој период полните касички беа заменети со нови на следниве локации: Тинекс (Чаир, Цветен Пазар, МАТ, Хром, Буњаковец, Раде Кончар, Кисела Вода) вкупно 38 551,00 денари, Тедико (Влае, Велес 4, Велес 2) Вкупно 9 070,00 денари, Рамстор 7.144,00 денари, Жито дисконти (Велес – фонтана, Велес, Ѓорче Петров) вкупно 20 601,00 денари, Хотел Климетица - Охрид 1 741,00 денари, Хотел Дрим – Струга 5 524,00 денари, Хотел Дончо – Охрид 150,00 денари, Стопанска Банка (Дебар, Кичево, нас. Аеродром) вкупно 30 874,00 денари, Хотел Тино – Охрид 1 421,00 денари, Хотел Гранит 2 860,00 денари, Хотел Белведере 3 983,00 денари, Певец – Гостивар 11 478,00 денари, Космофон – Опе (Битола, Куманово) 42 402,00 денари. Во текот на броењето и отварањето на касичките во комисијата присуствуваа следниве: Петре Близнаковски, Слободанка Богоевска, Жарко Змијанац, Ивана Иванова, Билјана Златева, Надица Антиќ, Емилија Јанева.

Им благодариме на граѓаните што со секоја нивна донација во касичките, ја покажаа нивната желба да ја поддржат работата на Првата детска амбасада во светот – Меѓаши.

ЧЛЕНСТВА

Меѓународните членства од кои Првата детска амбасада во светот Меѓаши е дел се:

- Nobody's Choldren Foundation
- Global March against Child Labour
- Global Campaign for Education
- European Children's Network (EURONET)
- EUROCHILD
- Child Helpline International
- The European Federation for Street Children (EFSC)

- Human Rights House Network
- Child Rights Information Network (CRIN)
- Women's World Summit Foundation (WWSF)
- UNITER for Intercultural Action

Првата детска амбасада во светот Меѓаши членува и во неколку домашни коалиции, и тоа:

- Граѓанска платформа на Македонија
- Коалиција Сите за правично судење
- Македонија без дискриминација

СОРАБОТКА НА ПДАС- МЕЃАШИ СО ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

Промоција на документарниот филм „Испрекината црта“

На 12-ти Ноември 2009 година во Клубот на новинари во Скопје се одржа промоција на документарниот филм „Испрекината црта“ на Ненад Вукосављевиќ, во продукција на Центарот за ненасилна акција Белград – Сараево, поддржано од Министерството за надворешни работи на Швајцарија и Министерството за меѓународна соработка и развој – СР Германија, а во партнерство со Прва детска амбасада во светот Меѓаши и Мировна акција – Прилеп. Целта на документарецот „Испрекината црта“ е да помогне во премостување на постојната етничка поделеност во Република Македонија на тој начин што ќе ги презентира размислувањата на поголем спектар на луѓе кои на директен или индиректен начин го доживеале конфликтот од 2001 година, кој најчесто е доживеан како судир меѓу Албанците и Македонците.

Документарниот филм е снимен во текот на 2008 година во Република Македонија а се однесува на последиците и причините од Вооружениот конфликтот од 2001 година. За своите искуства и видувања поврзани со овој период, во филмот зборуваат оние кои што се занимаваа со

политика, интелектуалци/ки, тие кои носеа оружје, "обични" граѓани и граѓанки, тие што ретко беа прашувани за нивното мислење...

Идејата е да се слушнат различните перспективи на двете страни. Силно веруваме дека овој документарец ќе придонесе, наместо продлабочување на јазот, да изгради мост за премостување на истиот.

На промоцијата говореа: Ана Битољану, Ненад Вукосављевиќ и Кадри Хаџихамза со модерација на Гордана Пирковска Змијанац, а после проекцијата имаше и разговор со публиката.

На промоцијата беа поканети претставници од НВО секторот, мировни активисти/ки, претставници од академската јавност, владини институции и медиуми.

Промоција на овој филм се одржа и во Прилеп на 14 ноември 2009 година. На оваа промоција говореа Ана Битољану, Ненад Вукосављевиќ и Луан Имери, а модератор беше Горан Талески.

Повеќе информации види на: <http://www.nenasilje.org/>